

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**SPECIFIKA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ NA
PŘÍKLADU LESNÍHO POŽÁRU VE HŘENSKU**

Autor práce: Jan Podrábský

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: mjr. Mgr. Miloš Hanuš

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Jan Podrábský

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Specifika mimořádných událostí na příkladu lesního požáru ve Hřensku

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Specifics of the Exceptional Occurrences Using the Example of the Forest Fire in Hřensko

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce: mjr. Mgr. Miloš Hanuš

Datum zadání bakalářské práce: prosinec, 2025

Cíl bakalářské práce:

Cílem bakalářské práce je na základě zkušeností Hasičského záchranného sboru ČR získaných při lesním požáru ve Hřensku v roce 2022 navrhnout doporučení směřující ke zlepšení připravenosti a ke zvýšení efektivity reakce na mimořádné události typu lesní požár.

Student: Jan Podrábský	8.1.2026 datum	 podpis
Vedoucí práce: mjr. Mgr. Miloš Hanuš	8.1.2026 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	24.1.2026 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	27.1.2026 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	1.7.2026 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce mjr. Mgr. Milošovi Hanušovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

PODRÁBSKÝ, J. *Specifika mimořádných událostí na příkladu lesního požáru ve Hřensku*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2026. 43 s.
Vedoucí bakalářské práce: mjr. Mgr. Miloš Hanuš.

Klíčová slova: mimořádná událost, krizové řízení, požáry, Hřensko, integrovaný záchranný systém, Hasičská záchranný sbor ČR, požární ochrana.

Práce se zabývá problematikou mimořádných událostí na příkladu lesního požáru ve Hřensku v roce 2022. Cílem práce je na základě zkušeností Hasičského záchranného sboru České republiky navrhnout doporučení směřující ke zlepšení připravenosti a zvýšení efektivity reakce na mimořádné události typu rozsáhlého lesního požáru. Teoretická část vymezuje základní pojmy krizového řízení, charakterizuje bezpečnostní systém a činnost Hasičského záchranného sboru ČR. Výzkumná část je realizována formou kvalitativního výzkumu, který zahrnuje případovou studii požáru v Národním parku České Švýcarsko a polostrukturované rozhovory. Analýza se zaměřuje na průběh zásahu, nasazení složek integrovaného záchranného systému, logistické zabezpečení, koordinaci a přijatá krizová opatření. Na základě provedené analýzy jsou identifikovány klíčové faktory ovlivňující efektivitu zásahu a formulována doporučení pro praxi, zaměřená zejména na posílení prevence, infrastruktury, technologického zabezpečení, koordinace jednotlivých složek a adaptace na změnu klimatu.

ABSTRACT

PODRÁBSKÝ, J. *Specifics of the Exceptional Occurrences Using the Example of the Forest Fire in Hřensko*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2026. 43 pp. Supervisor: mjr. Mgr. Miloš Hanuš.

Key words: extraordinary event, crisis management, fires, Hřensko, integrated rescue system, Fire Rescue Service of the Czech Republic, fire protection.

The thesis deals with extraordinary events using the case study of the forest fire in Hřensko in 2022. The aim of the thesis is to propose recommendations to improve preparedness and increase the effectiveness of response to large-scale forest fires based on the experience of the Fire Rescue Service of the Czech Republic. The theoretical part defines the basic concepts of crisis management, describes the safety system and activities of Fire Rescue Service of the Czech Republic. The research part is based on qualitative research, including a case study of the fire in the Bohemian Switzerland National Park and semi-structured interviews. The analysis focuses on the course of the intervention, deployment of integrated rescue system units, logistical support, coordination, and crisis measures implemented during the incident. Based on the analysis, key factors influencing the effectiveness of the response are identified, and recommendations for practice are formulated, particularly in the areas of prevention, infrastructure, technological support, coordination of rescue units, and adaptation to climate change.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	11
2 Bezpečnostní systém ČR.....	14
2.1 Bezpečnost, bezpečnostní politika.....	15
2.2 Hrozby a rizika pro zajištění bezpečnosti.....	17
3 Krizové řízení a mimořádné události	19
3.1 Krizové řízení, krizové stavy.....	19
3.2 Mimořádná událost.....	21
4 Hasičský záchranný sbor ČR a požární ochrana	23
4.1 Postavení, úkoly, organizace	23
4.2 Požární ochrana	25
4.3 Koordinace složek IZS při požáru.....	27
5 Výzkumná část.....	31
5.1 Případová studie lesního požáru ve Hřensku.....	31
5.1.1 Charakteristika území a předpoklady vzniku a šíření požáru	32
5.1.2 Průběh mimořádné události.....	33
5.1.3 Nasazení složek IZS a logistické zabezpečení zásahu	35
5.1.4 Krizová opatření, bezpečnostní režim a práce s informacemi	37
5.1.5 Dopady události pro vyhodnocení připravenosti	38
5.2 Výsledky polostrukturovaných rozhovorů	39
6 Diskuze, zhodnocení	43
7 Návrhy a doporučení.....	46
Závěr	48
Seznam použitých zdrojů	50
Seznam zkratk	55
Seznam tabulek a grafů	56
Seznam obrázků	57

Seznam příloh.....	58
Přílohy.....	59

Úvod

Česká republika se dlouhodobě řadí mezi státy s vysokou úrovní bezpečnosti, což dokládají i mezinárodní srovnání, v nichž se umisťuje na předních příčkách. Udržení této příznivé pozice, případně její další zlepšení, však představuje trvalý úkol, který nelze považovat za samozřejmý. Bezpečnostní prostředí je totiž dynamické a ovlivněné řadou vnějších faktorů, přičemž globální kontext vykazuje značnou míru nestability a nejistoty. Z tohoto důvodu je nezbytné kontinuálně rozvíjet schopnosti státu reagovat na široké spektrum hrozeb a potenciálních rizik. Zajištění bezpečnosti vyžaduje systematický přístup založený na identifikaci možných ohrožení, jejich analýze a implementaci preventivních opatření. Klíčovou roli v tomto procesu sehraává veřejná moc, jejímž úkolem je primárně předcházet vzniku krizových situací a také efektivně zvládat jejich průběh, popřípadě minimalizovat jejich negativní důsledky.¹

Problematika mimořádných událostí v současnosti představuje významnou a odborníky hojně diskutovanou oblast zájmu v kontextu zajišťování bezpečnosti a ochrany obyvatelstva, a to zejména s ohledem na narůstající frekvenci a intenzitu krizových situací spojených s klimatickými změnami, technologickým rozvojem či lidskou činností. Mimořádné události, mezi které patří mimo jiné i rozsáhlé lesní požáry, představují závažné ohrožení životů, zdraví obyvatel, majetku i životního prostředí, a zároveň kladou vysoké nároky na připravenost a koordinaci složek integrovaného záchranného systému (*dále jen „IZS“*).²

Lesní požáry se v posledních letech stávají stále častějším jevem i v podmínkách střední Evropy, přičemž jejich průběh je často ovlivněn kombinací nepříznivých klimatických podmínek, jako jsou dlouhodobé sucho, vysoké teploty a silný vítr. Tyto faktory mohou vést k rychlému šíření požáru a komplikovat zásah záchranných složek. Požár v oblasti Hřenska v roce 2022 představuje jeden z nejrozsáhlejších zásahů tohoto typu v novodobé historii České republiky a současně významný případ pro analýzu fungování krizového řízení v praxi.

Zvládání mimořádných událostí tohoto rozsahu vyžaduje efektivní fungování bezpečnostního systému České republiky, jehož nedílnou součástí je právě IZS a zejména Hasičský záchranný sbor ČR. Klíčovým aspektem je přitom samotná operativní reakce

¹ SVOBODA, C. *Krizové řízení ve veřejné správě*. Vysoká škola ekonomie a managementu, 2022. ISBN 978-80-88330-62-2, s. 9.

² VILÁŠEK, J. et al. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2022. ISBN 978-80-246-5067-8, s. 12-13.

na vzniklou situaci a rovněž úroveň připravenosti, plánování a schopnost meziresortní spolupráce.³

³ ANTUŠÁK, E., VILÁŠEK, J. *Základy teorie krizového managementu*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3443-2, s. 91-92.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je na základě zkušeností Hasičského záchranného sboru ČR získaných při lesním požáru ve Hřensku v roce 2022 navrhnout doporučení směřující ke zlepšení připravenosti a ke zvýšení efektivity reakce na mimořádné události typu lesní požár. Bakalářská práce se v teoretické části bude zabývat vymezením a charakteristikou bezpečnostního systému ČR a jeho fungováním při řešení mimořádných událostí. Na základě analýzy dostupných dokumentů (zprávy a interní informace Hasičského záchranného sboru ČR, krizové plány, veřejně dostupné podklady orgánů státní správy a samosprávy, případně mediální výstupy) bude popsán průběh mimořádné události v podobě lesního požáru ve Hřensku v roce 2022, nasazení složek IZS a přijatá krizová opatření. Bude zde použita metoda případové studie a polostrukturovaných rozhovorů se zainteresovanými odborníky a členy Hasičského záchranného sboru ČR.

Případová studie lesního požáru ve Hřensku je koncipována jako kvalitativní analyticko-deskriptivní výzkumná metoda zaměřená na detailní zkoumání konkrétní mimořádné události v jejím reálném kontextu.⁴ Cílem bylo komplexně popsat průběh požáru, nasazení složek IZS a přijatá krizová opatření, a to s důrazem na identifikaci faktorů ovlivňujících efektivitu zásahu. Případová studie umožňuje hlubší porozumění složitým procesům a souvislostem v rámci jedinečné události. Studie je založena na analýze více zdrojů dat, přičemž byla uplatněna metoda triangulace za účelem zvýšení validity zjištění.⁵ Využity byly zejména oficiální dokumenty a operativní záznamy Hasičského záchranného sboru České republiky, veřejně dostupné zprávy orgánů státní správy, odborné a mediální výstupy a průběžné zpravodajství vztahující se k dané události. Analýza byla vedena chronologickým a tematickým způsobem. Chronologická osa umožnila rekonstruovat jednotlivé fáze mimořádné události od jejího vzniku až po likvidaci a následnou fázi technologické pomoci. Tematická rovina se zaměřila zejména na klíčové oblasti zásahu, jako jsou organizační řízení, logistické zabezpečení, koordinace složek IZS, krizová opatření a komunikace s veřejností. Interpretace dat byla zasazena do rámce analýzy rizika, který chápe mimořádnou událost jako výsledek kombinace nebezpečí, expozice, zranitelnosti a kapacit pro zvládnutí.⁶ Tento přístup umožnil propojit environmentální faktory (např. klimatické podmínky, struktura

⁴ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2023. ISBN 978-80-262-1968-2, s. 104.

⁵ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2023. ISBN 978-80-262-1968-2, s. 107.

⁶ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2023. ISBN 978-80-262-1968-2, s. 384.

vegetace) s organizačními a technickými aspekty zásahu a identifikovat jejich vzájemné souvislosti. Případová studie byla poté metodologicky propojena s výsledky polostrukturovaných rozhovorů, které umožnily doplnit dokumentární data o zkušenosti a interpretaci aktérů zásahu. Tím došlo k hlubšímu pochopení rozhodovacích procesů, identifikaci limitujících faktorů a formulaci relevantních doporučení pro praxi.

Cílem kvalitativního výzkumu v podobě polostrukturovaných rozhovorů bylo zachytit zkušenosti klíčových aktérů IZS a správy území z mimořádné události, rozsáhlého lesního požáru v Národním parku České Švýcarsko.⁷ Rozhovory byly koncipovány tak, aby doplnily dokumentární případovou studii a odkryly logiku rozhodování, slabá místa v připravenosti, a to zejména logistika vody, koordinace sektorů, práce v nepřístupném terénu, a identifikovaly realistická preventivní a adaptační opatření. Je nutné zmínit, že požár byl charakteristický dlouhým trváním, velmi vysokým nasazením sil a prostředků a kombinací obtížného terénu a extrémních povětrnostních podmínek. Rozhovory proto míří na „tacitní“ znalost, tedy proč byla volena určitá taktika a organizační opatření, co fungovalo a co bylo limitující. Hlavní výzkumná otázka zní:

HVO: Jaké faktory podle aktérů nejvíce ovlivnily připravenost a efektivitu reakce IZS na lesní požár velkého rozsahu v daném území?

Polostrukturovaný rozhovor byl zvolen proto, že umožňuje držet jednotný „skelet“ témat a současně flexibilně rozvíjet specifika rolí (velení, logistika, správa území, samospráva).⁸ Výběr participantů byl záměrný, přičemž základním kritériem bylo prokazatelná účast na zásahu/řízení nebo na následné technologické pomoci a schopnost reflektovat postupy v kontextu formálních úkolů organizace. Rozhovorů se zúčastnilo celkem 5 participantů (operační důstojník, koordinátor, manažer, logistik, zástupce obce) a probíhaly v lednu 2026. Délka rozhovorů činila cca 60 minut. Informace z rozhovorů byly doslovně přepisovány autorem této práce. Otázky pro rozhovory lze sumarizovat do těchto bodů:

1. Jaká byla Vaše role a klíčová rozhodnutí v prvních 24 až 48 hodinách?
2. Co bylo hlavním faktorem šíření (počasí, palivo, terén, lidské faktory) a jak se s tím pracovalo?

⁷ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2023. ISBN 978-80-262-1968-2, s. 48-50.

⁸ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2023. ISBN 978-80-262-1968-2, s. 51.

3. Jak probíhala logistika vody, kde vznikala úzká místa a co je do budoucna potřeba změnit?
4. Jak se dařila koordinace složek (HZS ČR–PČR–AČR–NP–obec) a kde byly klíčové komunikační uzly?
5. Jak byla řízena bezpečnost lidí (evakuace, uzávěry, návraty) a jaké byly největší obtíže?
6. Jaké technologie se ukázaly jako nejpřínosnější (např. drony, termovize, lezecké skupiny) a proč?
7. Jak byste hodnotil systém prevence v území a co je realistické zavést (pásky, nádrže, regulace návštěvnosti)?
8. Které kapacity byly nejvíc přetížené (personál, technika, řízení směn) a jak to ovlivnilo zásah?
9. Jak probíhala fáze po likvidaci a co by mělo být standardizováno?
10. Kdybyste měl vybrat tři ‘lessons learned’, které mají nejvyšší dopad na připravenost, jaké by to byly?

Analýza dat získaných z rozhovorů proběhla prostřednictvím tematické analýzy (kódování, kombinace deduktivních kódů (podle rámce rizika a fází události) a induktivních kódů (vynořující se témata). Interpretace je triangulována s dokumentární případovou studií (zejména časová osa, rozsah nasazení, evakuace, technologická pomoc).⁹ Z hlediska etiky a ochrany dat je nutné zmínit, že účast ve výzkumu byla dobrovolná a získaná data byla anonymizována. V Příloze 1 je uvedený informovaný souhlas. Limity výzkumu spočívaly v tom, že byl malý počet participantů, a dále retrospektiva (událost z roku 2022), což zvyšuje riziko selektivní paměti, přičemž část témat může být ovlivněna institucionální loajalitou.

Všechny informace, které jsou v bakalářské práci uvedeny, jsou čerpány z odborných zdrojů, jejichž seznam je uveden na konci textu.

⁹ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2023. ISBN 978-80-262-1968-2, s. 216-218.

2 Bezpečnostní systém ČR

Zajištění bezpečnosti je jednou ze základních funkcí státu, která je historicky spojena se samotnou existencí organizovaných společenských struktur. Potřeba ochrany obyvatelstva, území a hodnot přetrvává napříč vývojem společnosti, přičemž charakter bezpečnostních hrozeb se v čase proměňuje a nabývá na komplexnosti.¹⁰ V současnosti je bezpečnostní prostředí ovlivňováno globalizací, technologickým rozvojem a vzájemnou provázaností jednotlivých rizik, což zvyšuje nároky na jejich identifikaci a řízení.¹¹ Bezpečnost je zároveň chápána jako stav, jehož základním východiskem je ochrana jednotlivce. Zajištění bezpečnosti tedy zahrnuje nejen ochranu života a zdraví, ale také ochranu majetkových hodnot a stabilitu veřejných institucí. Nedílnou součástí tohoto procesu je aktivní zapojení společnosti, a to včetně občanů, podnikatelských subjektů a dalších aktérů, jejichž spolupráce přispívá k posilování celkové odolnosti státu.¹²

Bezpečnostní systém České republiky představuje soubor institucí, nástrojů a opatření, jejichž cílem je zajištění ochrany státu a jeho obyvatel. Tento systém je založen na právním rámci, který tvoří zejména zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení¹³, a zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému¹⁴. Tyto právní normy upravují postupy při řešení mimořádných událostí a vymezují kompetence jednotlivých subjektů.¹⁵ Strategickým dokumentem v této oblasti je Bezpečnostní strategie České republiky, která definuje základní hodnoty, zájmy a nástroje ochrany státu. Bezpečnostní strategie České republiky je zakotvena v základním hodnotovém a právním rámci, který vychází z ústavního pořádku státu.¹⁶

Právní rámec tvoří zejména Ústava České republiky¹⁷, Listina základních práv a svobod¹⁸ a ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky¹⁹, spolu s

¹⁰ KUDRNA, J. *Právní aspekty zajišťování bezpečnosti státu: (rizika, výzvy a možnosti řešení)*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. ISBN 978-80-7676-689-1, s. 2.

¹¹ BALABÁN, M., PERNICA, B. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3150-9, s. 18-19.

¹² VILÁŠEK, J., FUS, J. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2023. ISBN 978-80-246-5514-7, s. 13-14.

¹³ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Sbírka zákonů ČR*. 2000.

¹⁴ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2000.

¹⁵ KUDRNA, J. *Právní aspekty zajišťování bezpečnosti státu: (rizika, výzvy a možnosti řešení)*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. ISBN 978-80-7676-689-1, s. 15.

¹⁶ VLÁDA ČR. 2023. *Bezpečnostní strategie České republiky*. Online. Vláda ČR. Dostupné z: vlada.gov.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Bezpecnostni_strategie_2023.pdf. [cit. 2026-01-01].

¹⁷ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.: Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů ČR*. 1993.

¹⁸ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb.: Listina základních práv a svobod. In: *Sbírka zákonů ČR*. 1993.

¹⁹ Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. In: *Sbírka zákonů ČR*. 1998.

dalšími právními normami, které na tento ústavní základ navazují. Významným zdrojem bezpečnostní politiky jsou rovněž mezinárodní závazky České republiky, vyplývající z jejího členství v klíčových mezinárodních organizacích, jako jsou Organizace Severoatlantické smlouvy (NATO), Evropská unie (EU), Organizace spojených národů (OSN) a Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE).²⁰

2.1 Bezpečnost, bezpečnostní politika

Pojem bezpečnosti není v odborné literatuře vymezen jednotně. Obecně lze bezpečnost chápat jako stav, v němž nedochází k ohrožení chráněných hodnot, případně jsou tato ohrožení minimalizována na přijatelnou úroveň.²¹ V odborném diskurzu se rozlišuje objektivní dimenze bezpečnosti, která je založena na reálné absenci hrozeb, a subjektivní dimenze, která reflektuje individuální vnímání pocitu bezpečí.^{22 23} Tyto dvě roviny se vzájemně ovlivňují a jejich nesoulad může vést k narušení stability společnosti.

Terminologický slovník z oblasti krizového řízení a plánování obrany státu, vydaný Ministerstvem vnitra ČR v roce 2004, vymezuje bezpečnost jako stav, v němž jsou hrozby vůči určitému objektu a jeho zájmům redukovány na přijatelnou úroveň a současně je tento objekt vybaven odpovídajícími prostředky a schopnostmi k jejich zvládnutí, včetně ochoty spolupracovat při jejich eliminaci. V obecné rovině lze bezpečnost chápat jako schopnost společnosti, respektive státu, zajistit, aby potenciální rizika nepřekročila mez, která by ohrozila stabilitu chráněných hodnot. Tato schopnost je výsledkem systematické přípravy odpovědných subjektů, mezi něž patří zejména stát a v širším kontextu také mezinárodní organizace, na zvládnutí možných krizových situací.²⁴

Bezpečnostní politika státu představuje souhrn koordinovaných činností, které vycházejí ze základních zájmů a priorit státu a směřují k jejich ochraně a naplňování. Jejím hlavním cílem je zajištění státní svrchovanosti, územní integrity a zachování demokratického právního řádu, včetně ochrany fungování demokratických institucí. Současně zahrnuje podporu ekonomického a sociálního rozvoje, ochranu života a zdraví

²⁰ VLÁDA ČR. 2023. *Bezpečnostní strategie České republiky*. Online. Vláda ČR. Dostupné z: vlada.gov.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Bezpecnostni_strategie_2023.pdf. [cit. 2026-01-01].

²¹ SAK, P. *Úvod do teorie bezpečnosti: nekonvenční pohledy na minulost, přítomnost a budoucnost lidstva*. Praha: Petrklíč, 2018. ISBN 978-80-7229-652-1, s. 21.

²² BALABÁN, M. a STEJSKAL, L. *Kapitoly o bezpečnosti*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1863-0, s. 5.

²³ ZEMAN, P. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Sborníky. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2002. ISBN 80-210-3037-2, s. 12.

²⁴ MINISTERSTVO VNITRA ČR. 2005. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek. Krizové řízení*. Praha. Ministerstvo vnitra ČR, 2005, s. 14-17.

obyvatelstva, majetkových hodnot, kulturního dědictví a životního prostředí, stejně jako plnění mezinárodních závazků v oblasti bezpečnosti.²⁵

Bezpečnostní politika je tudíž komplexní a multidimenzionální systém, který je tvořen několika vzájemně propojenými oblastmi. Mezi základní komponenty patří zahraničně-politická dimenze bezpečnosti, která reflektuje postavení státu v mezinárodním prostředí, dále obranná politika zaměřená na ochranu před vnějšími hrozbami, a politika vnitřní bezpečnosti, jejímž cílem je udržení veřejného pořádku a stability uvnitř státu. Nedílnou součástí je rovněž hospodářská politika v oblasti bezpečnosti, která zajišťuje ekonomické předpoklady pro fungování bezpečnostního systému, a politika veřejné informovanosti, jež přispívá k informovanosti obyvatelstva a posilování odolnosti společnosti vůči bezpečnostním hrozbám.²⁶

Základní principy bezpečnostní politiky České republiky vycházejí z předpokladu, že ochrana státu a jeho obyvatel je sdílenou odpovědností veřejné moci, a to na všech úrovních. Orgány státní správy i územní samosprávy jsou povinny v rámci svých kompetencí zajišťovat ochranu života, zdraví a majetku obyvatel, stejně jako hájit svrchovanost, územní integritu a demokratický charakter státu. Klíčovým nástrojem k naplnění těchto cílů je funkční, komplexní a adaptabilní bezpečnostní systém, který se průběžně přizpůsobuje vývoji bezpečnostního prostředí.^{27 28}

Významným faktorem ovlivňujícím bezpečnost České republiky je rovněž stabilita politického a ekonomického prostředí. Otevřenost české ekonomiky zvyšuje její závislost na vnějších podmínkách, zejména v oblasti energetické bezpečnosti a mezinárodních vztahů. Z tohoto důvodu je důležitá aktivní účast České republiky v mezinárodních strukturách a organizacích, které podporují kolektivní bezpečnost, předcházení konfliktům a rozvoj hospodářské spolupráce.²⁹

Bezpečnostní politika České republiky je současně založena na principu nedělitelnosti bezpečnosti, podle něhož nelze národní bezpečnost oddělovat od širšího

²⁵ MINISTERSTVO VNITRA ČR. 2023. *Bezpečnostní politika státu*. Online. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/bezpecnostni-politika-statu.aspx>. [cit. 2026-01-01].

²⁶ MINISTERSTVO VNITRA ČR. 2023. *Bezpečnostní politika státu*. Online. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/bezpecnostni-politika-statu.aspx>. [cit. 2026-01-01].

²⁷ VILÁŠEK, J., FUS, J. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2023. ISBN 978-80-246-5514-7, s. 14-15.

²⁸ VLÁDA ČR. 2023. *Bezpečnostní strategie České republiky*. Online. Vláda ČR. Dostupné z: vlada.gov.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Bezpecnostni_strategie_2023.pdf. [cit. 2026-01-01].

²⁹ VILÁŠEK, J., FUS, J. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2023. ISBN 978-80-246-5514-7, s. 15.

mezinárodního kontextu. Bezpečnost státu je úzce provázána s bezpečnostní situací v euroatlantickém prostoru i na globální úrovni. Ochrana obyvatelstva a území státu proto přesahuje hranice České republiky a vyžaduje koordinovaný přístup v rámci mezinárodní spolupráce.³⁰

2.2 Hrozby a rizika pro zajištění bezpečnosti

Problematika bezpečnosti je úzce propojena s pojmy *hrozba* a *riziko*, které představují základní analytické kategorie při hodnocení bezpečnostního prostředí. Tyto pojmy jsou vzájemně provázané, přičemž hrozba představuje výchozí jev a riziko jeho kvantifikované vyjádření z hlediska pravděpodobnosti a dopadu. Hrozbu lze vymezit jako primární zdroj ohrožení, tedy jev či proces, který je způsobilý narušit nebo poškodit chráněné hodnoty, a to bez ohledu na to, zda k tomuto narušení skutečně dojde. Může mít jak přírodní, tak antropogenní charakter a může být výsledkem náhodných procesů i úmyslného jednání aktérů.³¹

Z hlediska původu se rozlišují hrozby intencionální a neintencionální. Neintencionální hrozby vznikají nezávisle na lidské vůli a jsou podmíněny objektivními přírodními nebo technogenními procesy, např. povodněmi, zemětřeseními, pandemiemi či ekologickými haváriemi. I v případech, kdy je jejich průběh ovlivněn lidským faktorem, nelze tyto situace považovat za důsledek cíleného jednání.³² Současné hrozby se vyznačují rostoucí komplexností a často přesahují hranice jednotlivých oblastí. Mají multidimenzionální charakter, kdy se prolínají aspekty bezpečnostní, ekonomické, politické, environmentální i sociální.³³ Z tohoto důvodu je nezbytné jejich systematické třídění, hodnocení a stanovení priorit v rámci krizového řízení.³⁴

Na existenci hrozby navazuje pojem rizika, který představuje její konkretizaci z hlediska pravděpodobnosti a závažnosti dopadů. Riziko lze chápat jako míru možného poškození chráněných hodnot, přičemž jednotlivé hrozby se liší jak pravděpodobností

³⁰ VILÁŠEK, J., FUS, J. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2023. ISBN 978-80-246-5514-7, s. 16.

³¹ ANTUŠÁK, E., VILÁŠEK, J. *Základy teorie krizového managementu*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. 130 s. ISBN 978-80-246-3443-2, s. 36.

³² VILÁŠEK, J., FUS, J. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2023. ISBN 978-80-246-5514-7, s. 20-21.

³³ SVOBODA, C. *Krizové řízení ve veřejné správě*. Vysoká škola ekonomie a managementu, 2022. ISBN 978-80-88330-62-2, s. 13.

³⁴ KORECKÝ, M., TRKOVSKÝ, V. *Management rizik projektů: se zaměřením na projekty v průmyslových podnicích*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3221-3, s. 43.

svého vzniku, tak intenzitou následků.³⁵ V podmínkách současné společnosti dochází k proměně charakteru rizik, která jsou stále více ovlivněna globalizačními procesy a technologickým rozvojem.³⁶ Tato rizika jsou často obtížně predikovatelná, mají dlouhodobé důsledky a jejich identifikace je závislá na odborném posouzení.³⁷ Významnou roli přitom hraje subjektivní vnímání rizika, které ovlivňuje chování jednotlivců i společnosti jako celku.

Specifickou skupinu neintencionálních hrozeb představují přírodní katastrofy. Tyto jevy lze charakterizovat jako náhlé a intenzivní přírodní procesy s výraznými negativními dopady na společnost, zejména ve formě ztrát na životech a rozsáhlých materiálních škod. Vznikají v důsledku působení přírodních sil, jako jsou gravitační procesy, zemská rotace nebo teplotní rozdíly, a zasahují jednotlivé složky přírodního prostředí, tedy litosféru, hydrosféru i atmosféru. Mezi základní procesy, které stojí v pozadí těchto jevů, patří zejména náhlé pohyby hmot (např. zemětřesení či svahové pohyby), uvolňování energie z nitra Země (sopečná činnost) a změny vodních hladin, které se projevují např. povodněmi, mořskými záplavami nebo tsunami.³⁸

Dle Bezpečnostní strategie ČR³⁹ změny klimatu a postupná degradace životního prostředí představují významný faktor ovlivňující bezpečnost České republiky. Projevy těchto procesů se stále častěji odrážejí v podobě extrémních meteorologických jevů a mimořádných událostí, a to jak přírodního, tak antropogenního charakteru. Tyto události mohou mít závažné důsledky nejen pro životy a zdraví obyvatelstva a ochranu majetku, ale rovněž pro stabilitu ekonomiky státu. Negativní dopady se mohou projevit např. v narušení zásobovacích řetězců, omezení dostupnosti základních zdrojů, jako je voda či potraviny, nebo v ohrožení surovinové bezpečnosti. Současně existuje riziko poškození nebo narušení funkčnosti kritické infrastruktury, což může vést k omezení základních funkcí státu a snížení jeho schopnosti efektivně reagovat na krizové situace. Environmentální faktory je nezbytné vnímat jako integrální součást současného bezpečnostního prostředí České republiky.⁴⁰

³⁵ SMEJKAL, V., RAIS, K. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4644-9, s. 91-92.

³⁶ MOZGA, J. 2009. *Riziko a ochrana obyvatelstva*. Online. The Science for Population Protection. Dostupné z: <http://www.population-protection.eu/prilohy/casopis/7/49.pdf>. [cit. 2026-01-01].

³⁷ GIDDENS, A. *Důsledky modernity*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2023. ISBN 978-80-246-5415, s. 66.

³⁸ KUKAL, Zdeněk. 2025. *Přírodní katastrofy a rizika*. Online. Ministerstvo životního prostředí ČR. Dostupné z: mzp.gov.cz/system/files/2025-02/Planeta_c3-2005.pdf. [cit. 2026-01-01].

³⁹ VLÁDA ČR. 2023. *Bezpečnostní strategie České republiky*. Online. Vláda ČR. Dostupné z: vlada.gov.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Bezpecnostni_strategie_2023.pdf. [cit. 2026-01-01].

⁴⁰ VLÁDA ČR. 2023. *Bezpečnostní strategie České republiky*. Online. Vláda ČR. Dostupné z: vlada.gov.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Bezpecnostni_strategie_2023.pdf. [cit. 2026-01-01].

3 Krizové řízení a mimořádné události

Klíčovou úlohu při zajišťování odolnosti státu a společnosti vůči krizovým situacím nevojenského charakteru zaujímá ministerstvo vnitra. V rámci této působnosti koordinuje systém krizového řízení zaměřený na nevojenské hrozby, přičemž jeho cílem je posilování odborné připravenosti v oblasti plánování, organizace a řízení krizových opatření a sjednocení postupů veřejné správy i soukromého sektoru. V návaznosti na proměny bezpečnostního prostředí dochází k úpravám legislativního rámce, jehož cílem je zavedení jednotné krizové dokumentace na úrovni státu. Současně jsou rozvíjeny nástroje podporující efektivní řízení krizí, zejména prostřednictvím budování a modernizace národního informačního systému krizového řízení. Důležitou součástí bezpečnostní politiky je rovněž systematický rozvoj ochrany obyvatelstva, který reflektuje aktuální trendy v oblasti bezpečnosti i socioekonomické faktory. Zvláštní důraz je kladen na připravenost reagovat na nepředvídatelné události s potenciálně závažnými dopady na společnost. V této souvislosti stát podporuje odpovídající organizační, materiální i finanční zabezpečení opatření ochrany obyvatelstva a zároveň rozvíjí zapojení dobrovolnických aktivit jako významného prvku celkové odolnosti společnosti.⁴¹

3.1 Krizové řízení, krizové stavy

Pojem krizové řízení je odvozen z anglického termínu *crisis management*, přičemž jeho obsah je v odborné terminologii ustálený. Přestože samotný překlad nevyvolává zásadní interpretační problémy, poukazuje na širší skutečnost, že odborné pojmy vznikají a vyvíjejí se v rámci specifického odborného diskurzu. Jejich význam je proto výsledkem dlouhodobého vývoje a konsenzu odborné komunity, nikoli pouze jazykového převodu. Zároveň lze konstatovat, že terminologie v oblasti krizového řízení není statická, ale průběžně se proměňuje v závislosti na vývoji poznání a praxe, což vede k jejímu neustálému zpřesňování a doplňování.⁴²

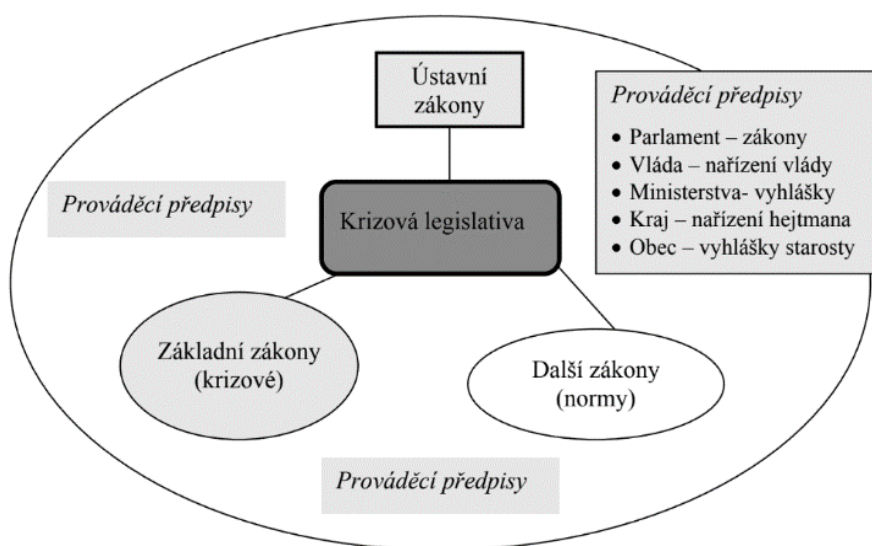
Česká republika systematicky rozvíjí oblast krizového řízení a metodiky krizového plánování s cílem posílit odborné kapacity v oblasti přípravy, koordinace a sjednocování postupů jednotlivých subjektů. Důraz je kladen na spolupráci orgánů veřejné správy s právníky i podnikajícími fyzickými osobami při jejich připravenosti

⁴¹ VLÁDA ČR. 2023. *Bezpečnostní strategie České republiky*. Online. Vláda ČR. Dostupné z: vlada.gov.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Bezpecnostni_strategie_2023.pdf. [cit. 2026-01-01].

⁴² ŠTĚTINA, J. *Zdravotnictví a integrovaný záchranný systém při hromadných neštěstích a katastrofách*. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-4578-7, s. 94-96.

na řešení krizových situací. Současně dochází k průběžnému posilování nástrojů krizového řízení zaměřených na zvládnání mimořádných událostí nevojenského charakteru a minimalizaci jejich dopadů, přičemž významnou roli v tomto systému zaujímá zdravotnická záchranná služba a zdravotnická zařízení zajišťující neodkladnou péči a ochranu veřejného zdraví.⁴³ Obr. 1 pro představu prezentuje legislativní prostředí krizové řízení.

Obr. 1: Legislativní prostředí krizové řízení v České republice⁴⁴

Dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon) lze krizové řízení vymezit jako soubor řídicích činností vykonávaných příslušnými orgány, které jsou zaměřeny na identifikaci a hodnocení bezpečnostních rizik, stejně jako na plánování, organizaci, realizaci a kontrolu opatření souvisejících s řešením krizových situací. Tyto činnosti zahrnují zejména zajištění připravenosti na vznik krizových stavů a jejich efektivní zvládnání, jakož i posilování odolnosti subjektů kritické infrastruktury vůči možným hrozbám.⁴⁵

Krizovou situací se pro účely právní úpravy rozumí mimořádná událost ve smyslu zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, dále závažné narušení poskytování základních služeb podle zákona o kritické infrastruktuře nebo jiné nebezpečné stavy, při nichž dochází k vyhlášení některého z krizových stavů, a to stavu

⁴³ VILÁŠEK, J., FUS, J. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2023. ISBN 978-80-246-5514-7, s. 115.

⁴⁴ ANTUŠÁK, E., VILÁŠEK, J. *Základy teorie krizového managementu*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3443-2, s. 73.

⁴⁵ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Sbírka zákonů ČR*. 2000.

nebezpečí, nouzového stavu nebo stavu ohrožení státu.⁴⁶ Krizový stav lze vnímat jako stav vyhlášený příslušnými orgány veřejné moci v závislosti na povaze a rozsahu vzniklé nebo hrozící krizové situace. Stav nebezpečí vyhláší hejtman kraje nebo primátor hlavního města Prahy, nouzový stav vyhláší vláda České republiky, případně předseda vlády, a stav ohrožení státu nebo válečný stav vyhláší Parlament České republiky.⁴⁷

Právní úprava České republiky rozlišuje čtyři základní krizové stavy: stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav. Tyto stavy se liší zejména podle intenzity ohrožení, rozsahu dopadů a orgánu, který je oprávněn je vyhlásit. Stav nebezpečí představuje nejnižší úroveň krizového stavu a vyhláší jej hejtman kraje, případně primátor hlavního města Prahy, a to v situacích, kdy dochází k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, avšak rozsah ohrožení nedosahuje mimořádné intenzity a nelze jej zvládnout běžnými prostředky. Pokud je ohrožení závažnější a zasahuje širší území nebo významné hodnoty, může vláda vyhlásit nouzový stav, typicky při živelních pohromách, průmyslových haváriích nebo jiných situacích ohrožujících ve větším rozsahu obyvatelstvo či vnitřní pořádek. V případě, že je bezprostředně ohrožena samotná existence státu, jeho svrchovanost, územní celistvost nebo demokratické základy, vyhláší Parlament České republiky stav ohrožení státu. Nejzávažnější formou je válečný stav, který se vyhláší v situaci ozbrojeného napadení státu nebo při plnění mezinárodních závazků v oblasti kolektivní obrany.⁴⁸

3.2 Mimořádná událost

Mimořádná událost je definována v zákonu č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, a to jako situace vzniklá v důsledku působení přírodních jevů, lidské činnosti nebo technických havárií, která představuje ohrožení života, zdraví osob, majetku či životního prostředí a vyžaduje realizaci záchranných a likvidačních opatření.⁴⁹ Mimořádné události mnohdy přerůstají v krizi, které má následně dalekosáhlé důsledky. Proto je vždy nutné vnímat širší souvislosti krizových událostí. Krizové řízení představuje komplexní činnost, která přesahuje rámec okamžité reakce a vyžaduje zohlednění širších dopadů rozhodnutí. Vedoucí pracovníci/manažeři by proto měli při svém rozhodování

⁴⁶ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2000.

⁴⁷ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Sbírka zákonů ČR*. 2000.

⁴⁸ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Sbírka zákonů ČR*. 2000.

⁴⁹ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2000.

uvažovat v širších souvislostech a hodnotit možné dlouhodobé důsledky svých kroků. Pokud tyto principy nejsou dodržovány, hrozí, že nezvládnutá mimořádná událost přeroste v dlouhodobou a obtížně řešitelnou krizi.⁵⁰

Mezi mimořádné události patří požáry. Požár je v právním smyslu vymezen jako mimořádná událost ve smyslu § 1 písm. m) vyhlášky č. 246/2001 Sb., o požární prevenci. Jedná se o nežádoucí proces hoření, jehož důsledkem je újma na životech či zdraví osob nebo zvířat, vznik materiálních škod nebo poškození životního prostředí, případně stav, kdy jsou tyto hodnoty bezprostředně ohroženy. Do této kategorie jsou zahrnovány rovněž exploze vzniklé v důsledku iniciace směsí hořlavých plynů, par kapalin nebo prachů s oxidačním prostředím, pokud jsou spojeny s procesem hoření.⁵¹

Za požár se naopak nepovažují situace, při nichž sice dochází k výbuchu nebo tepelnému jevu, avšak bez následného hoření materiálů či konstrukcí. Mezi tyto případy patří např. fyzikální exploze nebo detonace výbušnin bez následného požáru. Stejně tak nejsou za požár považovány jevy omezené na technická zařízení, jako je lokální hoření vinutí elektrických strojů nebo žhnutí elektrických instalací, pokud nedojde k jejich rozšíření mimo daný prostor. Do této skupiny nespádají ani kontrolované technologické procesy, při nichž dochází ke vznícení jako součásti výroby, za předpokladu, že jsou tyto situace předvídané, technicky zvládnutelné a nedochází k jejich šíření mimo vymezený technologický rámec. V případech, kdy zásah jednotek požární ochrany souvisí s těmito jevy, není událost klasifikována jako požár, ale je zařazena do jiné kategorie mimořádných událostí.^{52 53}

⁵⁰ SMEJKAL, V., RAIS, K. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4644-9, s. 25-26.

⁵¹ Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci). In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

⁵² Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci). In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

⁵³ HZS MK. 2020. *Definice typu událostí*. Online. Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje. Dostupné z: <http://www.hzsmsk.cz/prevence/StatDef.htm>. [cit. 2026-01-01].

4 Hasičský záchranný sbor ČR a požární ochrana

Hasičský záchranný sbor ČR (*dále jen „HZS ČR“*) je součástí IZS, jež lze definovat jako soubor složek, jejichž činnost je vzájemně koordinována při přípravě na mimořádné události i při realizaci záchranných a likvidačních prací.^{54 55} Kromě HZS ČR a patří mezi základní složky IZS jednotky požární ochrany zahrnuté do systému plošného pokrytí území kraje, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky.^{56 57}

Postavení, pravomoci a úkoly HZS ČR v oblastech požární ochrany, krizového řízení, civilního nouzového plánování, ochrany obyvatelstva a fungování IZS jsou vymezeny právními předpisy přijatými Parlamentem České republiky v červenci 2000, které nabyly účinnosti dne 1. ledna 2001.⁵⁸ HZS ČR v současné době plní klíčovou roli nejen při řešení mimořádných událostí, ale také v oblasti přípravy státu na jejich vznik. Významným mezníkem byl rok 2001, kdy došlo k integraci HZS ČR s Hlavním úřadem civilní ochrany, což vedlo k rozšíření jeho působnosti o oblast ochrany obyvatelstva, přičemž obdobně jako je tomu i v některých dalších evropských státech.⁵⁹

4.1 Postavení, úkoly, organizace

HZS ČR představuje jednotnou bezpečnostní složku státu, jejímž hlavním posláním je ochrana života a zdraví obyvatelstva, životního prostředí, zvířat a majetku před požáry, mimořádnými událostmi a krizovými situacemi. Jeho činnost tvoří významnou součást systému zajišťování vnitřní bezpečnosti státu. Dále se podílí na plnění úkolů v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva, krizového řízení, civilního nouzového plánování a fungování integrovaného záchranného systému.⁶⁰ Tyto činnosti vykonává v rozsahu stanoveném právními předpisy, zejména zákonem č. 320/2015 Sb.,

⁵⁴ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2000.

⁵⁵ HANUŠKA, Z. et al. *Integrovaný záchranný systém*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2022. ISBN 978-80-738-5262-7, s. 2.

⁵⁶ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2000.

⁵⁷ SKALSKÁ, K. et al. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I*. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. 99 s. ISBN 978-80-866-4059-4, s. 8-9.

⁵⁸ HZS ČR. 2017. *O nás*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/hasicsky-zachranny-sbor-ceske-republiky.aspx>. [cit. 2026-01-01].

⁵⁹ VILÁŠEK, J. et al. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2022. ISBN 978-80-246-5067-8, s. 23-24.

⁶⁰ HZS ČR. 2026. *Postavení a úkoly*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/postaveni-a-ukoly-postaveni-a-ukoly.aspx>. [cit. 2026-01-01].

o Hasičském záchranném sboru České republiky⁶¹, zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně⁶², zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému⁶³, a zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon)⁶⁴. Součástí působnosti HZS ČR je rovněž organizace přijímání humanitární pomoci ze zahraničí, kterou zajišťuje ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí České republiky. Kromě standardních činností může HZS ČR plnit také mimořádné úkoly, pokud je jejich realizace nezbytná k ochraně života, zdraví, majetku nebo životního prostředí. Tyto úkoly vykonává za předpokladu, že nejsou v dané situaci zajišťovány jiným orgánem veřejné správy, je k jejich plnění odborně způsobilý, nedojde tím k ohrožení jeho základní činnosti a existuje riziko prodlení.⁶⁵

Právní rámec požární ochrany je upraven zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, který stanovuje povinnosti orgánů veřejné správy, právnických i fyzických osob a vymezuje působnost jednotlivých subjektů v této oblasti. Státní správu na úseku požární ochrany vykonává zejména ministerstvo vnitra a hasičské záchranné sbory krajů, přičemž část těchto kompetencí je realizována i orgány krajů a obcí v přenesené působnosti.⁶⁶

Při řešení rozsáhlejších mimořádných událostí, které vyžadují součinnost více složek, se uplatňuje právní úprava IZS. Tento systém je založen na koordinovaném postupu jednotlivých složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Právní úprava stanovuje kompetence orgánů veřejné správy na všech úrovních řízení, přičemž samotný IZS nezasahuje do postavení jednotlivých složek, ale upravuje pravidla jejich společného působení.⁶⁷

V případech, kdy rozsah mimořádné události přesahuje možnosti standardních postupů a prostředků, nastupuje režim krizového řízení podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon). V takové situaci se jedná o krizovou situaci, při níž mohou být vyhlášeny příslušné krizové stavy. Tento právní předpis vymezuje pravomoci a odpovědnosti orgánů krizového řízení, mezi něž patří vláda, ministerstva a další ústřední

⁶¹ Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru). In: *Sbírka zákonů ČR*. 2015.

⁶² Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. In: *Sbírka zákonů ČR*. 1985.

⁶³ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2000.

⁶⁴ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Sbírka zákonů ČR*. 2000.
⁶⁵ HZS ČR. 2026. *Postavení a úkoly*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/postaveni-a-ukoly-postaveni-a-ukoly.aspx>. [cit. 2026-01-01].

⁶⁶ Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. In: *Sbírka zákonů ČR*. 1985.

⁶⁷ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2000.

správní úřady, orgány krajů a obcí, a upravuje jejich činnost jak v oblasti přípravy na krizové situace, tak při jejich řešení.⁶⁸

Organizační struktura HZS ČR je tvořena generálním ředitelstvím, hasičskými záchrannými sbory jednotlivých krajů, záchranným útvarům a odborným vzdělávacím zařízením. Generální ředitelství je součástí ministerstva vnitra, zatímco krajské sbory jsou rozmístěny ve všech krajích České republiky, včetně hlavního města Prahy. Záchranný útvar generálního ředitelství HZS ČR působí na více dislokovaných pracovištích a zajišťuje specializované činnosti. Významnou součástí systému je rovněž vzdělávací instituce zaměřená na odbornou přípravu v oblasti požární ochrany, která působí ve Frýdku-Místku a zajišťuje vzdělávání odborného personálu.⁶⁹

4.2 Požární ochrana

Požární ochrana je jednou ze stěžejních činností HZS ČR. Účelem právní úpravy požární ochrany (zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně) je vytvoření systémových podmínek pro efektivní ochranu života a zdraví osob a ochranu majetku před účinky požárů. Současně stanovuje rámec pro poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech. Za tímto účelem vymezuje povinnosti orgánů státní správy, územních samosprávných celků, právnických i fyzických osob, a dále upravuje postavení a kompetence subjektů působících v oblasti požární ochrany, včetně jednotek požární ochrany. Součástí této právní úpravy je také obecná prevenční povinnost, která ukládá každému jednat tak, aby nedocházelo ke vzniku požárů a k ohrožení života, zdraví, zvířat či majetku. V případě vzniku mimořádné události je každý povinen poskytnout přiměřenou osobní i věcnou pomoc, pokud tím neohrozí sebe nebo osoby blízké a nebrání mu v tom závažné okolnosti.⁷⁰

Jednotka požární ochrany (*dále jen „jednotka PO“*) představuje organizovanou složku tvořenou odborně připraveným personálem, odpovídající technikou a materiálním vybavením určeným k zásahové činnosti. Jejím základem jsou profesionálně či dobrovolně působící hasiči, kteří disponují potřebnou kvalifikací, a dále technické prostředky a zařízení sloužící k plnění úkolů v oblasti požární ochrany. Hlavním účelem jednotek PO je zajištění ochrany života a zdraví osob, majetku a životního prostředí před

⁶⁸ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Sbírka zákonů ČR*. 2000.

⁶⁹ VILÁŠEK, J. et al. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2022. ISBN 978-80-246-5067-8, s. 27-28.

⁷⁰ Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. In: *Sbírka zákonů ČR*. 1985.

účinky požárů a dalších mimořádných událostí. Současně se podílejí na poskytování pomoci při situacích vyžadujících realizaci záchranných a likvidačních prací.⁷¹

Činnost jednotek PO lze rozdělit na dvě základní oblasti, a to organizační a operační řízení. Organizační řízení zahrnuje veškeré aktivity směřující k udržení a rozvoji odborné, technické a fyzické připravenosti jednotky. Patří sem zejména odborná příprava hasičů, jejich výcvik a školení, stejně jako údržba a modernizace požární techniky a dalších prostředků. Naopak operační řízení se vztahuje k samotnému průběhu zásahu, a to od okamžiku přijetí informace o vzniku mimořádné události až po návrat jednotky na základnu. Do této fáze spadá výjezd jednotky, přesun na místo zásahu i vlastní provádění záchranných a likvidačních činností. Z hlediska vnitřní organizace jsou hasiči sdružováni do taktických celků, jako jsou čtyři, družstva či skupiny, které se liší početním stavem a určením. V případě, že jsou do zásahu zapojeny síly z více jednotek požární ochrany nebo i dalších složek IZS, případně osoby poskytující pomoc, vytváří se účelové uskupení označované jako odřad.⁷²

Základním principem systému jednotek PO je zajištění rovnoměrné a dostupné ochrany života a majetku bez ohledu na ekonomické či organizační možnosti jednotlivých obcí. Ochrana nesmí být omezena pouze kapacitami konkrétní obce, v níž se ohrožený objekt nachází, ani závislá na aktuálních finančních možnostech či ochotě subjektů poskytujících pomoc. Systém je proto koncipován tak, aby byla pomoc dostupná efektivně a bez ohledu na lokální omezení. Samotná organizace systému jednotek PO vychází z principu plošného pokrytí území. Každému katastrálnímu území je na základě míry rizika přiřazena odpovídající úroveň zabezpečení jednotkami požární ochrany. Tento systém garantuje jak časový limit dojezdu jednotek na místo zásahu, který je stanoven podle jejich operačního určení, tak i potřebný rozsah sil a prostředků. To zahrnuje nejen počet zasahujících jednotek, ale také jejich technické vybavení a personální obsazení, které musí být v definovaném čase schopny zasáhnout.⁷³ Obr. 2 prezentuje plošné pokrytí území jednotkami PO.

⁷¹ HZS ČR. 2026a. *Jednotky PO*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>. [cit. 2026-01-01].

⁷² HZS ČR. 2026a. *Jednotky PO*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>. [cit. 2026-01-01].

⁷³ HZS ČR. 2026b. *Systém jednotek požární ochrany*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>. [cit. 2026-01-01].

Obr. 2: Plošné pokrytí území Česka jednotkami PO⁷⁴

Stupeň nebezpečí území obce		Počet jednotek PO a doba jejich dojezdu na místo zásahu
I	A	2 JPO do 7 min a další 1 JPO do 10 min
	B	1 JPO do 7 min a další 2 JPO do 10 min
II	A	2 JPO do 10 min a další 1 JPO do 15 min
	B	1 JPO do 10 min a další 2 JPO do 15 min
III	A	2 JPO do 15 min a další 1 JPO do 20 min
	B	1 JPO do 15 min a další 2 JPO do 20 min
IV	A	1 JPO do 20 min a další 1 JPO do 25 min

Z informací HZS ČR⁷⁵ vyplývá, že samotné potlačení požáru obvykle vyžaduje nasazení přibližně šesti hasičů. Zásahová činnost však není omezena pouze na hašení, ale zahrnuje i další úkony, jako je průzkum místa události, záchrana a evakuace osob, poskytování neodkladné první pomoci, rozebírání konstrukcí či zajištění bezpečnosti zasahujících jednotek v rizikovém prostředí. S ohledem na komplexnost těchto činností je pro zvládnutí běžného požáru zpravidla nutné nasazení přibližně deseti hasičů. Vzhledem k tomu, že minimální početní stav jedné jednotky PO činí čtyři osoby, je pro efektivní zásah nezbytné soustředit alespoň tři jednotky PO, přičemž v praxi nemusí být tento minimální počet vždy plně naplněn.⁷⁶

4.3 Koordinace složek IZS při požáru

Zásah při požáru zahrnuje soubor činností směřujících k jeho zvládnutí a následné likvidaci. Mezi základní postupy patří vlastní hašení prostřednictvím vhodných hasebních látek, případně eliminace hořlavých materiálů, dále technické zásahy spočívající v rozebírání konstrukcí a odvětrávání zasaženého prostoru za účelem odstranění tepla, kouře a dalších zplodin hoření. Součástí těchto činností je také zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zasahujících hasičů a organizace plynulé dodávky hasebních prostředků.

⁷⁴ HZS ČR. 2026b. *Systém jednotek požární ochrany*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>. [cit. 2026-01-01].

⁷⁵ HZS ČR. 2026b. *Systém jednotek požární ochrany*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>. [cit. 2026-01-01].

⁷⁶ HZS ČR. 2026b. *Systém jednotek požární ochrany*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>. [cit. 2026-01-01].

K realizaci zásahu jsou nasazovány odpovídající síly a prostředky, které jsou na místě události organizovány prostřednictvím taktického uspořádání, označovaného jako bojové rozvinutí. Při řízení zásahu velitel dbá na efektivní využití dostupných sil a prostředků tak, aby bylo co nejúčinněji dosaženo lokalizace požáru a jeho následné úplné likvidace.⁷⁷

Při zdolávání požáru je nezbytné stanovit hlavní směr nasazení sil a prostředků jednotek požární ochrany, a to s ohledem na aktuální situaci a míru ohrožení. Tento směr se určuje na základě priorit, které reflektují zejména ochranu života, majetku a zabránění dalšímu šíření požáru. V případě, že jsou požárem bezprostředně ohroženy osoby nebo zvířata, je prioritou nasazení sil a prostředků tak, aby byla zajištěna jejich záchrana nebo alespoň minimalizováno riziko ohrožení jejich života a zdraví. Pokud je požárem zasažena pouze část objektu nebo požární úsek a existuje riziko dalšího šíření, zaměřuje se zásah na přerušení cest šíření požáru. Jestliže je zasažen celý objekt nebo požární úsek a nehrozí jeho další rozšíření, soustředí se zásah na místa s nejvyšší intenzitou hoření. V situaci, kdy požár ohrožuje sousední objekty, je nezbytné primárně zajistit jejich ochranu a současně pokračovat v hašení v nejvíce zasažených částech. Specifický postup je uplatňován také při požárech nádrží s hořlavými kapalinami, kde je nejprve kladen důraz na jejich ochlazování a ochranu okolí, přičemž samotné hašení následuje až po soustředění dostatečného množství sil a prostředků. Zvláštní pozornost je věnována situacím, kdy se v předpokládaném směru šíření požáru nacházejí nebezpečné látky nebo zařízení, která by mohla vlivem vysokých teplot způsobit havárii, např. výbuch nebo únik nebezpečných látek. V takových případech jsou síly a prostředky soustředěny především na prevenci těchto sekundárních rizik.⁷⁸

Co se týče koordinace složek IZS při společném zásahu, jako je požár, je nutné zmínit, že v rámci fungování většiny organizací je uplatňován systém řízení založený na hierarchickém uspořádání pravomocí, kdy jsou rozhodovací kompetence rozděleny mezi jednotlivé úrovně od vedení až po výkonné pracovníky. Tento způsob řízení je označován jako organizační řízení a bývá zakotven v interních normách, např. organizačních řádech nebo obdobných předpisech, které upravují vnitřní chod organizace. Subjekty působící v oblasti záchranných, bezpečnostních či vojenských činností však kromě tohoto standardního modelu využívají také specifický režim řízení určený pro situace mimo

⁷⁷ HZS ČR. 2001. *Bojový řád jednotek požární ochrany - taktické postupy zásah, zdolávání požáru*. Ministerstvo vnitra - Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky.

⁷⁸ HZS ČR. 2001. *Bojový řád jednotek požární ochrany - taktické postupy zásah, zdolávání požáru*. Ministerstvo vnitra - Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky.

běžný rámec jejich činnosti. Tento typ řízení, označovaný jako operační řízení, se uplatňuje zejména při zásazích a mimořádných událostech, kdy je nutné rychlé a efektivní rozhodování i mimo hranice vlastní organizace. Pravomoci spojené s operačním řízením jsou zpravidla upraveny právními předpisy, což umožňuje jejich uplatnění i vůči fyzickým a právníckým osobám stojícím mimo danou organizační strukturu. V praxi probíhá nasazení IZS převážně v režimu operačního řízení. Právní úprava přitom vymezuje kompetence jednotlivých subjektů, zejména operačních a informačních středisek, velitele zásahu, starosty obce s rozšířenou působností, hejtmána kraje a Ministerstva vnitra ČR, které se podílejí na koordinaci záchranných a likvidačních prací.⁷⁹

Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, upravuje zásady pro koordinaci složek IZS. Dle vyhlášky koordinace představuje řízený proces, jehož cílem je sladění činností jednotlivých zasahujících subjektů při řešení mimořádné události. Jejím podstatným obsahem je organizace a řízení záchranných a likvidačních prací včetně zajištění jejich vzájemné součinnosti. Základem koordinace je průběžné vyhodnocování charakteru a rozsahu mimořádné události a identifikace souvisejících rizik, a to na základě operativního průzkumu. Na tento proces navazují opatření směřující k zabezpečení místa zásahu, zejména jeho uzavření a regulace vstupu nepovolaných osob. Prioritní úlohou je ochrana života a zdraví, což se projevuje především záchranou ohrožených osob, zvířat a majetku, případně jejich evakuací, a zajištěním neodkladné zdravotní péče. Součástí koordinace je také ochrana zasahujících složek. Ta zahrnuje rozdělení prostoru zásahu na bezpečnostní zóny, stanovení pracovních režimů, využívání ochranných prostředků a zohlednění specifík daného prostředí, např. technologických procesů nebo vlastností nebezpečných látek. Důležitou roli hraje rovněž logistické zabezpečení, včetně zajištění zázemí pro zasahující jednotky a organizace jejich odpočinku. Dalším klíčovým prvkem je přijetí opatření vedoucích k odstranění nebo omezení příčin mimořádné události, např. zastavení úniku nebezpečných látek nebo omezení provozu poškozených zařízení. Současně jsou realizována opatření zaměřená na stabilizaci situace, jako je hašení požárů, ochlazování konstrukcí nebo ohraničení zasaženého prostoru. Koordinace se zaměřuje také na oblasti, které mohou být potenciálně zasaženy dalším šířením události. Je nutné dále zmínit, že koordinace činností probíhá na třech úrovních. Na taktické úrovni ji zajišťuje velitel

⁷⁹ SKALSKÁ, K. et al. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I*. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. 99 s. ISBN 978-80-866-4059-4, s. 15-16.

zásahu přímo na místě události. Operační úroveň je v kompetenci operačních a informačních středisek IZS, která zabezpečují řízení a podporu zásahu. Strategická úroveň je realizována orgány veřejné správy, zejména starosty obcí s rozšířenou působností, hejtmany krajů a ministerstvem vnitra, které rozhodují o širších opatřeních a koordinaci v rámci území.⁸⁰

⁸⁰ Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.

5 Výzkumná část

Případová studie umožňuje komplexní zachycení mimořádné události v podobě lesního požáru v jejím reálném kontextu, a to jak z hlediska časového vývoje, tak z hlediska organizačních, logistických a environmentálních faktorů, které ovlivnily její průběh. Současně poskytuje prostor pro identifikaci klíčových momentů zásahu a faktorů, které měly vliv na jeho efektivitu. Druhou část výzkumu tvoří polostrukturované rozhovory s odborníky a příslušníky složek IZS, kteří se podíleli na řešení mimořádných událostí obdobného charakteru. Tyto rozhovory slouží k doplnění a hlubšímu pochopení zjištění vyplývajících z případové studie, primárně z pohledu praktických zkušeností, rozhodovacích procesů a identifikace limitujících či naopak pozitivních faktorů zásahu. Kombinace obou metod umožňuje komplexní pohled na zkoumanou problematiku a přispívá k formulaci relevantních závěrů a doporučení pro praxi, která směřují ke zlepšení připravenosti a efektivity reakce na rozsáhlé lesní požáry.

5.1 Případová studie lesního požáru ve Hřensku

Případová studie zpracovává mimořádnou událost typu lesní požár, která v létě 2022 zasáhla území obce Hřensko a přilehlé části národního parku. Text navazuje na teoretickou část práce zaměřenou na bezpečnostní systém ČR, krizové řízení a roli jednotlivých složek IZS (především HZS ČR) při zvládnutí mimořádných událostí. V souladu s cílem práce je těžištěm popis průběhu zásahu, nasazení sil a prostředků a organizačně-logistické aspekty řízení dlouhotrvající události tak, aby bylo možné v navazující výzkumné části formulovat doporučení vycházející ze zkušeností HZS ČR.

Metodicky jde o analyticko-deskriptivní případovou studii založenou na triangulaci zdrojů. Využívá operativní zpravodajství a průběžné hlášení k události publikované krajským ředitelstvím hasičů, chronologické on-line zpravodajství portálu „POZARY.cz“, které přebírá a agreguje informace HZS ČR i dalších aktérů, a mediální souhrn zpravodajské agentury Česká tisková kancelář zveřejněný na serveru Ekolist.cz, jenž doplňuje některé kontextové informace (zejm. o letecké technice, vodních zdrojích a doplňkových opatřeních) aj.

Analytická interpretace je vedena konceptem rizika jako funkce nebezpečí (hazardu), expozice, zranitelnosti a kapacit pro zvládnutí rizika. Tento rámec je v relevantním materiálu projektu PERUN vymezen explicitně a umožňuje propojit meteorologické a krajinné faktory ovlivňující vznik a šíření požáru s organizačními,

personálními a technickými kapacitami zasahujících složek i s jejich limity. V případě požáru v Hřensku se tak výjimečnost události vykládá nikoli pouze rozsáhlostí ohně, ale zejména kumulací rizikových faktorů spojených s dlouhodobým suchem, větrnými epizodami, strukturou paliva a složitými podmínkami zásahu.⁸¹

5.1.1 Charakteristika území a předpoklady vzniku a šíření požáru

Požár vypukl na území Národního parku České Švýcarsko v lokalitě Malinový důl. Odborný přehled uvádí, že k zahoření došlo 24. července 2022 a že šlo o mimořádnou událost zejména rozsahem a délkou zásahu. Požár byl zdolán až po téměř třech týdnech, konkrétně 12. srpna 2022. Významným predispozičním faktorem byly meteorologické podmínky. Finální rozsah a dobu trvání požáru významně ovlivnily nepříznivé podmínky, a to předchozí sucho, vysoké teploty vzduchu, nízká relativní vlhkost a silný vítr. Současně v širší perspektivě lze interpretovat celou událost jako projev zvyšujícího se rizika požárů ve střední Evropě v souvislosti se změnou klimatu.⁸²

Vysokou zranitelnost území z hlediska zásahu podporovala i povaha terénu v národním parku: kombinace členitého reliéfu, skalních stěn, soutěsek a míst s omezenou přístupností pro pozemní techniku. Operativní záznamy dokládají, že již v prvních hodinách zásahu byla povolána lezecká skupina hasičů pro činnost ve skalnatém terénu a že část ohnisek byla lokalizována ve stěnách a hůře dosažitelných profilech nad zástavbou.⁸³ Za významný dlouhodobý prediktor se ukazuje i změna struktury paliva v parku. Materiál k požární prevenci a podmínkám zdolávání požáru v parku uvádí, že po roce 2018 byly lesní ekosystémy se smrkem a borovicí na velké části území zasaženy kůrovcovou kalamitou. V návaznosti na sušší klimatické poměry a zvolený způsob péče došlo k nahromadění hořlavé odumřelé dřevní hmoty (stojící i ležící stromy, suché větve, opad) a k prosvětlení stanovišť, což podpořilo travinnou a bylinnou vegetaci. Dokument současně konstatuje, že tento stav znamenal zásadní změnu podmínek pro vznik a šíření požárů proti období před rokem 2018.⁸⁴

⁸¹ PROJEKT PERUN. 2022. *Problematika rizika požárů ve světle změny klimatu, adaptací a aktuálního požáru u Hřenska*. Online. Projekt PERUN. Dostupné z: perun-klima.cz/downloads/pozar.pdf. [cit. 2026-01-01].

⁸² VLACH, V. 2022. *Příčiny a následky požáru v NP České Švýcarsko v létě 2022*. Online. Slovenský hydrometeorologický ústav. Dostupné z: kmo.shmu.sk/media/files/2022/MKaKO/Vlach_Vojtech-Priciny_a_nasledky_pozaru_v_NP_Ceske_Svycarsko_v_lete_2022.pdf. [cit. 2026-01-01].

⁸³ HZS ČR. 2022. *Požár Národního parku České Švýcarsko*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/hasicien/docDetail.aspx?docType=ART&docid=22319534>. [cit. 2026-01-01].

⁸⁴ SPRÁVA NÁRODNÍHO PARKU ČESKÉ ŠVÝCARSKO. 2025. *Požární prevence „Studie zdolávání požáru na území Národního parku České Švýcarsko“ 19. 6. 2025, Rada NP*. Online. Národní park České Švýcarsko. Dostupné z: https://www.npcs.cz/sites/default/files/prilohy/2025/07/Pozarni_prevence.pdf. [cit. 2026-01-01].

Odborně-popularizační text v časopise *Živa* připomíná, že požární režim v pískovcových oblastech historicky existoval a že eskalace nastává především při rizikové kombinaci faktorů, mezi něž patří sucho, vítr, obtížná přístupnost a přítomnost vegetace náchylné k požáru. Text uvádí příklady historických požárů v oblasti, např. požár na skalním platu nad Pravčickou bránou v roce 1842 (uváděná plocha 180 ha).⁸⁵ Z hlediska environmentálních souvislostí je relevantní také perspektiva, že oheň může být přirozenou součástí některých ekosystémů a že požár nemusí automaticky znamenat dlouhodobou ekologickou „katastrofu“. Prohlášení České společnosti pro ekologii upozorňuje, že požár může vytvářet mozaiku stanovišť různé intenzity zasažení a zároveň zdůrazňuje význam preventivních opatření a diferencovaného přístupu podle účelu lesa (ochrana přírody vs. území s vysokým rizikem dopadů na člověka a majetek).⁸⁶

5.1.2 Průběh mimořádné události

Počáteční detekce a ověření události proběhly v neděli 24. července 2022 ráno. On-line zpravodajství uvádí, že Správa Národního parku České Švýcarsko obdržela kolem 7. hodiny hlášení o silném sloupci kouře od saské stráže přírody; místní dobrovolná jednotka následně ověřila a potvrdila požár v Malinovém dole a zahájila zásah.⁸⁷ Operativní záznam krajského ředitelství HZS Ústeckého kraje dokumentuje, že před 8. hodinou byl vyhlášen poplach jednotkám požární ochrany z 2. stupně požárního poplachu. V prvotní fázi byla nasazena letecká podpora: vrtulník letecké služby Policie České republiky s bambi vakem. Záznam uvádí odhad počáteční rozlohy ohniska přibližně 450 × 150 metrů. V 10:35 je zaznamenáno nasazení 14 jednotek a vyhlášení 3. stupně požárního poplachu. V 11:32 byl vyhlášen zvláštní stupeň požárního poplachu.^{88 89}

Večer téhož dne došlo ke vzniku dalšího ohniska. Operativní hlášení uvádí, že v soutěskách ve Hřensku bylo objeveno druhé ohnisko o přibližné rozloze 1 ha. Z preventivních důvodů byla provedena evakuace soutěsek a následně byly uzavřeny pro

⁸⁵ HRUŠKA, J. 2022. *Faktory vzniku a šíření požáru v Českém Švýcarsku v roce 2022*. Online. Časopis *Živa*. Dostupné z: <https://ziva.avcr.cz/files/ziva/pdf/faktory-vzniku-a-sireni-pozaru-v-ceskem-svycarsku.pdf>. [cit. 2026-01-01].

⁸⁶ ČESKÁ SPOLEČNOST PRO EKOLOGII. 2022. *Prohlášení České společnosti pro ekologii k požáru v národním parku České Švýcarsko*. Online. Česká společnost pro ekologii. Dostupné z: <https://www.cspe.cz/prohlaseni-ceske-spolocnosti-pro-ekologii-k-pozaru-v-narodnim-parku-ceske-svycarsko/>. [cit. 2026-01-01].

⁸⁷ POZARÝ.CZ. 2022. *Požár v národním parku České Švýcarsko byl zlikvidován, profesionální hasiči s koncem prázdnin přestali poskytovat technologickou pomoc*. Online. Požáry.cz. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/262929-pozar-v-narodnim-parku-ceske-svycarsko-byl-zlikvidovan-profesionalni-hasici-s-koncem-prazdnin-prestali-poskytovat-technologickou-pomoc/?strana=8>. [cit. 2026-01-01].

⁸⁸ HZS ČR. 2022. *Požár Národního parku České Švýcarsko*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/hasicien/docDetail.aspx?docType=ART&docid=22319534>. [cit. 2026-01-01].

⁸⁹ INTERNÍ ZÁZNAMY HZS ÚSTECKÉHO KRAJE. 2025. *Požár Hřensko*. Ústí nad Labem.

veřejnost. Hlášení současně zmiňuje nasazení vrtulníku Armáda České republiky. V pondělí 25. července pokračovala eskalace spojená se zvyšováním počtu nasazených jednotek a logistické náročnosti. Záznam uvádí v ranních hodinách nasazení 30 jednotek a 49 hasičských vozidel a dále uvádí účast Policie ČR. V dalších aktualizacích se objevuje informace o přibližně 150 hasičích a důrazu na dopravu vody kyvadlově. Z tohoto dne je dokumentována i evakuace osob z turistických lokalit: 80 osob z prostoru Pravčické brány a 60 osob z tábora u Dolského mlýna.^{90 91}

Noc z 25. na 26. července se vyznačovala přechodem do režimu ochrany sídel a intenzivní přípravy obranných linií. On-line zpravodajství popisuje přípravy v obci Mezná na ochranu zástavby před frontou koronového požáru, včetně mapování vodních zdrojů, budování hadicového vedení a využití velkokapacitních cisteren.⁹² K zásadní eskalaci došlo 26. července, kdy se požár za větrných podmínek šířil do vnitřní části parku a byl popisován na ploše 5 × 2 km. Operativní záznam uvádí, že během noci se jednotky zaměřily na požární obranu Mezní Louky a Hřenska, kde byla nařízena evakuace budov na pravém břehu Kamenice až k hranici s Německo. Evakuované osoby byly převezeny do Děčína, kde části bylo poskytnuto náhradní ubytování; současně došlo k evakuaci dětského tábora (100 osob) s předáním německým kolegům. V dopoledních hodinách téhož dne záznam uvádí nasazení 83 jednotek, 410 hasičů, čtyř vrtulníků a dvou letadel. Ve večerních hodinách bylo uvedeno, že byla nařízena evakuace obce Vysoká Lípa s ubytováním osob ve sportovní hale v Děčíně.^{93 94}

Dne 27. července pokračovalo hašení na ploše 5 × 2 km se soustředěním na ochranu evakuovaných obcí a likvidaci ohnisek na skalách přímo nad Hřenskem. Záznam uvádí připojení zahraničních vrtulníků z Polsko a Slovensko a pokračování v dálkové dopravě vody a využívání výškové techniky. Od konce července lze ve zdrojích sledovat přechod od bezprostřední ochrany sídel k systematictějšímu „požárnímu útoku“, stabilizaci okrajů požáru a postupnému snižování zásahové plochy. Operativní záznam uvádí, že 31. července se podařilo zmenšit zásahovou plochu zhruba o pětinu, ze zhruba

⁹⁰ HZS ČR. 2022. *Požár Národního parku České Švýcarsko*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/hasicien/docDetail.aspx?docType=ART&docid=22319534>. [cit. 2026-01-01].

⁹¹ INTERNÍ ZÁZNAMY HZS ÚSTECKÉHO KRAJE. 2025. *Požár Hřensko*. Ústí nad Labem.

⁹² POZARY.CZ. 2022. *Požár v národním parku České Švýcarsko byl likvidován, profesionální hasiči s koncem prázdnin přestali poskytovat technologickou pomoc*. Online. Požary.cz. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/262929-pozar-v-narodnim-parku-ceske-svycarsko-byl-zlikvidovan-profesionalni-hasici-s-koncem-prazdnin-prestali-poskytovat-technologickou-pomoc/?strana=8>. [cit. 2026-01-01].

⁹³ HZS ČR. 2022. *Požár Národního parku České Švýcarsko*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/hasicien/docDetail.aspx?docType=ART&docid=22319534>. [cit. 2026-01-01].

⁹⁴ INTERNÍ ZÁZNAMY HZS ÚSTECKÉHO KRAJE. 2025. *Požár Hřensko*. Ústí nad Labem.

3600 ha na 2860 ha, což umožnilo návrat obyvatel Vysoké Lípy. Současně záznam vysvětluje „vnější zónu“ jako vymezený prostor pro vedení zásahu (technika, omezený pohyb osob a dopravy) a uvádí, že koordinaci bezpečnostního režimu v této zóně řídila Policie ČR.^{95 96}

Začátkem srpna pokračovala intenzivní činnost kombinující dohašování, průzkum požářiště a udržování obranných linií. Dne 1. srpna záznam uvádí nasazení zhruba 900 hasičů a informuje o přítomnosti více než 200 cisteren v prostoru zásahu. Dne 2. srpna je uvedeno nasazení 1028 hasičů a zmenšení plochy přibližně na 600 ha. V dalších dnech se záznamy soustřeďují na detekci a likvidaci drobných ohnisek, často identifikovaných drony, a na přeskupování sil podle vývoje situace. Dne 11. srpna záznam uvádí, že drony opět identifikovaly ohniska v okolí Pravčické brány. Zásah probíhal na ploše přibližně 50 ha, v akci bylo 630 hasičů s 250 kusy techniky a byl plánován postupný útlum části odřadů z jiných krajů. Dne 12. Srpna, v 15:00, bylo celé území zásahu předáno národnímu parku a byla oznámena likvidace požáru. Současně bylo popsáno, že na požářišti se během celé události vystříдалo více než 6000 hasičů se 400 kusy techniky. Navazující etapou byla technologická pomoc koordinovaná štábem HZS Ústeckého kraje: dohlídky vykonávalo 72 dobrovolných hasičů s 35 kusy techniky a na místě zůstaly vybrané profesionální jednotky.^{97 98}

5.1.3 Nasazení složek IZS a logistické zabezpečení zásahu

Zásah dosáhl parametrů mimořádné události nejen rozsahem, ale i strukturou řízení a potřebným spektrem kapacit. Během prvního dne došlo k vyhlášení zvláštního stupně požárního poplachu. V dalších dnech proběhla mobilizace personálu a techniky napříč republikou a byly zapojeny specializované prostředky pro hašení v náročném terénu.⁹⁹ On-line zpravodajství detailně popisuje vyslání krajských odřadů a využití Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky, a to včetně velkokapacitních a zodolněných cisteren a velkoobjemových čerpadel pro dálkovou

⁹⁵ HZS ČR. 2022. *Požár Národního parku České Švýcarsko*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/hasicien/docDetail.aspx?docType=ART&docid=22319534>. [cit. 2026-01-01].

⁹⁶ INTERNÍ ZÁZNAMY HZS ÚSTECKÉHO KRAJE. 2025. *Požár Hřensko*. Ústí nad Labem.

⁹⁷ HZS ČR. 2022. *Požár Národního parku České Švýcarsko*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/hasicien/docDetail.aspx?docType=ART&docid=22319534>. [cit. 2026-01-01].

⁹⁸ INTERNÍ ZÁZNAMY HZS ÚSTECKÉHO KRAJE. 2025. *Požár Hřensko*. Ústí nad Labem.

⁹⁹ HZS ČR. 2022. *Požár Národního parku České Švýcarsko*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/hasicien/docDetail.aspx?docType=ART&docid=22319534>. [cit. 2026-01-01].

dopravu vody. Rozhodnutí o posílení sil a prostředků bylo přijato v reakci na zhoršení povětrnostních podmínek, urychlení šíření požáru a vznik nových ohnisek.^{100 101 102}

Letecká podpora byla v dané situaci klíčová vzhledem k nepřístupnosti části území pro pozemní techniku. On-line zpravodajství uvádí, že Česká republika požádala v rámci unijního mechanismu o leteckou techniku pro hašení a že na pomoc reagovaly mimo jiné Polsko, Slovensko a Itálie. V souběžných hlášeních je zdůrazněna potřeba kapacitní letecké techniky vzhledem k hustotě a náročnosti leteckého provozu na místě.¹⁰³ Média doplnila typovou specifikaci části letecké techniky a uvedla zapojení letadel Canadair z Itálie. Popisovala rovněž další letecké prostředky a časování jejich přítomnosti u zásahu. Současně je nutné konstatovat, že letecká technika byla využívána jak od armády a policie, tak od nasmlouvaných soukromých subjektů.¹⁰⁴

Logistické zabezpečení vody představovalo jeden z nejzatěžovanějších subsystémů zásahu. Záznamy opakovaně zmiňují kyvadlovou dopravu vody cisternami, budování dlouhých hadicových vedení a využití velkokapacitních čerpadel (SOMATI) umožňujících dálkovou dopravu vody. Vysoké nároky na dopravní logistiku vyplývaly nejen z rozsahu požáru, ale také z potřeby zásobovat vodou polohy v členitém terénu.¹⁰⁵ Letadla a vrtulníky nabíraly vodu mimo jiné z jezera Milada u Ústí nad Labem, které bylo dočasně uzavřené pro veřejnost, a že vrtulníky s bambi vaky nabíraly vodu také z řeky Labe u Hřenska. Souhrn dále uvádí vodohospodářská opatření: navýšení průtoku pod vodním dílem Střekov ze strany Povodí Labe a zvýšení odtoku z nádrží Vltavské kaskády ze strany Povodí Vltavy. Pro řízení taktiky i bezpečnosti zasahujících byly významné zásahy do prostoru (průseky, prokácení, zpřístupnění) a technologická podpora průzkumu. Souhrn ČTK uvádí vytváření obranných průseků a využití dronů s termovizí

¹⁰⁰ INTERNÍ ZÁZNAMY HZS ÚSTECKÉHO KRAJE. 2025. *Požár Hřensko*. Ústí nad Labem.

¹⁰¹ POZARY.CZ. 2022. *Požár v národním parku České Švýcarsko byl zlikvidován, profesionální hasiči s koncem prázdnin přestali poskytovat technologickou pomoc*. Online. Požáry.cz. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/262929-pozar-v-narodnim-parku-ceske-svycarsko-byl-zlikvidovan-profesionalni-hasici-s-koncem-prazdnin-prestali-poskytovat-technologickou-pomoc/?strana=8>. [cit. 2026-01-01].

¹⁰² BRZYBOHATÁ, A., PÁSZTOR, D. 2022. *Požár v Hřensku je největší v české historii. Místní před rizikem nedávno varovali*. Online. Hospodářské noviny. Dostupné z: <https://archiv.hn.cz/c1-67097520-pozar-v-hrensku-je-nejvetsi-v-ceske-historii-mistni-pred-rizikem-nedavno-varovali>. [cit. 2026-01-01].

¹⁰³ POZARY.CZ. 2022. *Požár v národním parku České Švýcarsko byl zlikvidován, profesionální hasiči s koncem prázdnin přestali poskytovat technologickou pomoc*. Online. Požáry.cz. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/262929-pozar-v-narodnim-parku-ceske-svycarsko-byl-zlikvidovan-profesionalni-hasici-s-koncem-prazdnin-prestali-poskytovat-technologickou-pomoc/?strana=8>. [cit. 2026-01-01].

¹⁰⁴ EKOLIST.CZ. 2023. *Loňský požár v Českém Švýcarsku byl největším v historii České republiky*. Online. Ekolist.cz. Dostupné z: <https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/lonsky-pozar-v-ceskem-svycarsku-byl-nejvetsim-v-historii-ceske-republiky>. [cit. 2026-01-01].

¹⁰⁵ HZS ČR. 2022. *Požár Národního parku České Švýcarsko*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/hasicien/docDetail.aspx?docType=ART&docid=22319534>. [cit. 2026-01-01].

pro vyhledávání skrytých ohnisek. On-line zpravodajství zároveň popisuje povolení bezpečnostního kácení krizovým štábem v rámci snahy stabilizovat obranné linie.^{106 107}

5.1.4 Krizová opatření, bezpečnostní režim a práce s informacemi

Krizová opatření byla zaměřena především na ochranu obyvatel a minimalizaci expozice veřejnosti v prostoru zásahu. Již 24. července byla realizována evakuace soutěsek a jejich uzavření pro veřejnost. Dne 25. července došlo k uzavření soutěsek, byly uzavřeny rovněž Mlýnské cesty a současně silnice mezi Hřenskem a Mezné. Evakuace se postupně rozšířila z turisticky exponovaných lokalit do sídel. Dne 25. července je zdokumentována evakuace 80 osob z prostoru Pravčické brány a 60 osob z tábora u Dolského mlýna. Dne 26. července operativní záznam popisuje převoz evakuovaných osob z Hřenska do Děčína s poskytnutím náhradního ubytování části osob. Záznam rovněž uvádí nařízení evakuace budov na pravém břehu Kamenice až k hranici s Německem. Současně zpravodajství uvádí informace o rozsahu evakuace v Hřensku, z 90 %, o evakuaci Mezné a o evakuaci Vysoké Lípy.^{108 109}

Bezpečnostní režim území byl postupně formalizován vymezením zón zásahu. Operativní záznam HZS vysvětluje „vnější zónu“ jako prostor vymezený pro vedení zásahu, kde je nasazena technika a omezuje se volný pohyb osob a dopravních prostředků a současně uvádí, že koordinaci vnější zóny v určité fázi zásahu řídila Policie ČR. Otevírání komunikací a režim vstupů do území bylo možné až po dosažení bezpečných podmínek a že byl koordinován mezi policií, vedením národního parku a obcemi. Komunikační a informační složka byla významná jak pro bezpečnost obyvatel, tak pro efektivitu operačního řízení. Operativní záznam 26. července uvádí, že kouř bylo možné cítit na desítky kilometrů a že operační střediska zaznamenala velké množství volání se zápachem kouře; veřejnost byla vyzvána k racionálnímu využívání tísňových linek. Dne 31. července záznam stanovuje pravidelné tiskové mítinky přímo v Hřensku.^{110 111}

¹⁰⁶ EKOLIST.CZ. 2023. *Loňský požár v Českém Švýcarsku byl největším v historii České republiky*. Online. Ekolist.cz. Dostupné z: <https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/lonsky-pozar-v-ceskem-svycarsku-byl-nejvetsim-v-historii-ceske-republiky>. [cit. 2026-01-01].

¹⁰⁷ INTERNÍ ZÁZNAMY HZS ÚSTECKÉHO KRAJE. 2025. *Požár Hřensko*. Ústí nad Labem.

¹⁰⁸ INTERNÍ ZÁZNAMY HZS ÚSTECKÉHO KRAJE. 2025. *Požár Hřensko*. Ústí nad Labem.

¹⁰⁹ HZS ČR. 2022. *Požár Národního parku České Švýcarsko*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/hasicien/docDetail.aspx?docType=ART&docid=22319534>. [cit. 2026-01-01].

¹¹⁰ INTERNÍ ZÁZNAMY HZS ÚSTECKÉHO KRAJE. 2025. *Požár Hřensko*. Ústí nad Labem.

¹¹¹ HZS ČR. 2022. *Požár Národního parku České Švýcarsko*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/hasicien/docDetail.aspx?docType=ART&docid=22319534>. [cit. 2026-01-01].

Po oznámení likvidace požáru se část krizových opatření transformovala do režimu technologické pomoci. Činnost dohlídek dobrovolných jednotek a revírníků národního parku koordinoval štáb HZS Ústeckého kraje, probíhaly společné briefinky a HZS poskytoval technologickou podporu (dronový průzkum, vodní vedení s čerpadly a nádržemi, lezecké kapacity a výškovou techniku). Tato fáze dokládá, že krizové řízení u lesních požárů má výraznou „doznívající“ etapu, v níž je cílem primárně prevence rekindlingu a udržení bezpečného režimu v prostoru požářiště.^{112 113}

5.1.5 Dopady události pro vyhodnocení připravenosti

Z dostupných zdrojů lze identifikovat několik typů dopadů relevantních pro následné vyhodnocení připravenosti a efektivity reakce. V rovině kapacit HZS/IZS je možné konstatovat, že se během zásahu vystřídal více než 6000 hasičů se 400 kusy techniky. V některých dnech zasahovalo kolem 1000 hasičů a zhruba šest desítek z nich utrpělo zranění, přičemž část skončila i v nemocnici. V rovině dopadů na obyvatelstvo zdroje potvrzují opakované evakuace a dočasné omezení funkcí území (uzavírky, omezení mobility a vstupu, organizace nouzového ubytování). Operativní záznamy dokumentují evakuační opatření v Hřensku, Mezné, Mezní Louce a Vysoké Lípě s přesuny osob do Děčína. Z ohrožených vesnic odcházely stovky osob.^{114 115}

V rovině dopadů na území a životní prostředí je nutné rozlišovat mezi spálenou plochou a „zásahovou plochou“, tedy operačním a bezpečnostním prostorem, který zahrnuje i oblasti určené k obraně, logistice a bezpečnému manévrování sil. Mediální souhrn uvádí, že požár v národním parku spálil zhruba 1100 ha a že na německé straně (Saské Švýcarsko) zasáhl kolem 250 ha. Hasiči zasahovali na území o rozloze 3600 ha. Operativní záznam HZS naopak zachycuje dynamiku snižování zásahové plochy (např. z 3600 ha na 2860 ha k 31. červenci). Pro následné analytické vyhodnocení připravenosti je klíčové tato čísla interpretovat jednotně, tedy vždy uvést, zda jde o spálené území nebo o zásahový/bezpečnostní prostor.^{116 117}

¹¹² INTERNÍ ZÁZNAMY HZS ÚSTECKÉHO KRAJE. 2025. *Požár Hřensko*. Ústí nad Labem.

¹¹³ HZS ČR. 2022. *Požár Národního parku České Švýcarsko*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/hasicien/docDetail.aspx?docType=ART&docid=22319534>. [cit. 2026-01-01].

¹¹⁴ INTERNÍ ZÁZNAMY HZS ÚSTECKÉHO KRAJE. 2025. *Požár Hřensko*. Ústí nad Labem.

¹¹⁵ HZS ČR. 2022. *Požár Národního parku České Švýcarsko*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/hasicien/docDetail.aspx?docType=ART&docid=22319534>. [cit. 2026-01-01].

¹¹⁶ INTERNÍ ZÁZNAMY HZS ÚSTECKÉHO KRAJE. 2025. *Požár Hřensko*. Ústí nad Labem.

¹¹⁷ EKOLIST.CZ. 2023. *Loňský požár v Českém Švýcarsku byl největším v historii České republiky*. Online. Ekolist.cz. Dostupné z: <https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/lonsky-pozar-v-ceskem-svycarsku-byl-nejvetsim-v-historii-ceske-republiky>. [cit. 2026-01-01].

Z hlediska rizikových faktorů odborné podklady zdůrazňují kumulaci dlouhodobého sucha, vysokých teplot, nízké vlhkosti a větru a zároveň vliv struktury paliva v území zasaženém kůrovcovou kalamitou. Materiál projektu PERUN explicitně upozorňuje, že účinné plánování ochrany musí vycházet ze znalosti rizika, protože hazardní událost sama o sobě nevysvětluje velikost dopadů, jež jsou dány především expozicí, zranitelností a kapacitami pro zvládnání.^{118 119}

Z ekologického hlediska je nutné připomenout, že požár nemusí být v chráněných územích automaticky synonymem dlouhodobé přírodní degradace a že může vytvářet mozaiku nových stanovišť. Z perspektivy ochrany obyvatelstva však požár v Hřensku současně ukazuje, že i území s primární funkcí ochrany přírody může za kombinace klimatických, porostních a terénních faktorů generovat mimořádnou událost s významným ohrožením lidí a majetku, a tedy vyžadovat zásah v režimu mimořádné intenzity.^{120 121}

5.2 Výsledky polostrukturovaných rozhovorů

Pro analýzu pěti rozhovorů (P1–P5) bylo použito otevřené kódování. V otevřeném kódování byly texty lineárně procházeny a přiřazovány kódy (heslovité popisy významných úseků). Následně prostřednictvím kódování byly kódy seskupeny do kategorií podle společných tematických rysů. Seleční fáze pak identifikovala ústřední témata slučující kategorie. Jednotkou kódování byla věta nebo výrok obsahující jeden klíčový koncept (např. „evakuace obyvatel“). Pravidla agregace zahrnovala stejnou interpretaci synonym (např. „zásobování vodou“ a „doprava vody“ sdružený do jedné kategorie). Kódování bylo prováděno ručně bez specifického softwaru.¹²² Výsledná témata a kódy reflektují doménu zásahu i specifika kontextu (počasí, logistika, prevence). Tab. 1 prezentuje témata, kategorie a kódy.

¹¹⁸ VLACH, V. 2022. *Příčiny a následky požáru v NP České Švýcarsko v létě 2022*. Online. Slovenský hydrometeorologický ústav. Dostupné z: kmo.shmu.sk/media/files/2022/MKaKO/Vlach_Vojtech-Priciny_a_nasledky_pozaru_v_NP_Ceske_Svycarsko_v_lete_2022.pdf. [cit. 2026-01-01].

¹¹⁹ PROJEKT PERUN. 2022. *Problematika rizika požárů ve světle změny klimatu, adaptací a aktuálního požáru u Hřenska*. Online. Projekt PERUN. Dostupné z: perun-klima.cz/downloads/pozar.pdf. [cit. 2026-01-01].

¹²⁰ EKOLIST.CZ. 2023. *Loňský požár v Českém Švýcarsku byl největším v historii České republiky*. Online. Ekolist.cz. Dostupné z: <https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/lonsky-pozar-v-ceskem-svycarsku-byl-nejvetsim-v-historii-ceske-republiky>. [cit. 2026-01-01].

¹²¹ ČESKÁ SPOLEČNOST PRO EKOLOGII. 2022. *Prohlášení České společnosti pro ekologii k požáru v národním parku České Švýcarsko*. Online. Česká společnost pro ekologii. Dostupné z: <https://www.cspe.cz/prohlaseni-ceske-spolocnosti-pro-ekologii-k-pozaru-v-narodnim-parku-ceske-svycarsko/>. [cit. 2026-01-01].

¹²² HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2023. ISBN 978-80-262-1968-2, s. 268-271.

Tab. 1: Témata, kategorie a kódy, vlastní tvorba

Téma	Kategorie	Kódy
Řízení zásahu	Stupně poplachu	2. stupeň, 3. stupeň, zvláštní stupeň
	Koordinace složek	štáb, velení HZS, účast PČR, AČR, SDH, NP, briefing
	Komunikace a informace	operační středý, místní velitelé, hlášení, situace
Logistika a zdroje	Zásobování vodou	cisterny, čerpadla, kyvadlová doprava, odběry z řek a nádrží
	Personální kapacity	počet hasičů, střídání směn, únava, zranění
	Technické vybavení	CAS/VAS, velkokapacitní čerpadla (SOMATI), vrtulníky, letadla
Bezpečnost a evakuace	Evakuace obyvatel	evakuace Hřenska/Mezní Louky, Děčína, nouzové ubytování
	Uzávěry a omezení pohybu	uzavření soutěsek, silnic, turistických tras
	Informování veřejnosti	výzvy k netisnění linek, oznámení o evakuaci, varování
Letecká/technologická podpora	Vzdušná technika	vrtulníky (Policie, Armáda), letadla Canadair, Air Tractor
	Průzkumné technologie	drony, termovizní kamery, lezecká skupina
	Výšková technika	hasičí čerpadla ve výškách, bezpečnostní kácení
Krajinné a klimatické faktory	Počasí	vysoké teploty, silný vítr, nízká vlhkost
	Terén a vegetace	pískovec, zalesnění po kůrovci, skalnaté úseky, suchá biomasa
	Specifické lokality	soutěsky Kamenice, Pravčická brána, lesy ČR (přístup)
Prevence a adaptace	Protipožární opatření	ochranné pásy, průseky, dohled NP, hasičské hlídky
	Příprava obcí/komunit	evakuační plány, zásoby vody, cvičení IZS
	Lessons learned	analýza rizik, změna pravidel (zásahová vs. spálená plocha), společné cvičení IZ

Kódy byly přiřazovány ke konkrétním výroky v rozhovorech P1–P5. Např. výrok P1: „V 24. 7. dopoledne už 2. stupeň poplachu, pak zvláštní stupeň.“ byl kódován jako Stupeň poplachu (téma Řízení zásahu). Tento fakt koresponduje s oficiálním záznamem: HZS uvedl, že již 24. 7. byl vyhlášen zvláštní stupeň požárního poplachu. Podobně výrok „okolo 10:30: 14 jednotek a plochu 2–3 ha“ dostal kód Koordinace složek, neboť popisuje rychlý nábor sil v úvodní fázi (HZS hlásí nasazení 14 jednotek a rozhořelou plochu ~3 ha). Výrok P1: „večer druhé ohnisko u soutěsek, nasazen vrtulník Armády ČR“ byl kódován pod „Vzdušná technika“ (potvrzuje zprávu o dalším ohnisku a nasazení vrtulníku). Výrok P2: „štáb řídí hlavně vnější zónu, vnitřní zónu HZS–NP, komunikace s PČR“ byl zařazen pod Koordinace složek a Informování. Výrok P4: „kyvadlově jsme vozili vodu z jezera Milada a Labe, stavěli jsme 2 km čerpací vedení“ získal kód Zásobování vodou; tento postup je dle zprávy ČTK.¹²³ potvrzen jako klíčový způsob zásobování. Výrok P5: „odloučení lidí, sportovní hala jako zázemí“ spadá pod Evakuace obyvatel. Evakuace části Hřenska do Děčína byla dokumentována v oficiálních zdrojích. Níže je uvedena analýza dat získaných z rozhovorů.

ŘÍZENÍ ZÁSAHU:

Všichni participanti potvrdili, že klíčové bylo včasné zvyšování stupně poplachu a vybudování krizového štábu. P1–P3 zmínili, že již dne 24. 7. 2022 byl vyhlášen zvláštní stupeň poplachu, což umožnilo mobilizovat velké množství jednotek. P2 a P3 dále zdůraznili potřebu úzké spolupráce mezi HZS, Policií ČR a Armádou, jak to také apeluje analýza koordinace zásahů. P1, P2 a P4 uvedli, že opakované briefinky a sdílení informací

¹²³ EKOLIST.CZ. 2023. *Loňský požár v Českém Švýcarsku byl největším v historii České republiky*. Online. Ekolist.cz. Dostupné z: <https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/loncky-pozar-v-ceskem-svycarsku-byl-nejvetsim-v-historii-ceske-republiky>. [cit. 2026-01-01].

na operačních střediscích pomáhaly udržet přehled o situaci (kódy: briefing, operační středě), což odpovídá praxi popsané v oficiálních záznamech.

LOGISTIKA A ZDROJE:

Hlavní překážkou byla podle participantů doprava vody a omezené technické kapacity. P4 a P1 popsali kyvadlový provoz s cisternami a budování dlouhých hadicových vedení (kódy: cisterny, vedení vody), což se shoduje se zprávou, že motorové pístové čerpadlo SOMATI umožnilo zásobovat palivo v nepřístupném terénu. P4 a P5 také zmínili potřebu nasazení stovek hasičů a desítek vozidel (kódy: počet hasičů, technika), což potvrzuje údaj o cca 6000 zasahujících a ~400 vozidlech. Participant P4 upozornil, že ani v poslední fázi zásahu nebyly zdroje uvolněny z přísunu vody, a proto se stále budovala vodní infrastruktura (zásobníky, čerpací stanoviště).

BEZPEČNOST A EVAKUACE:

Všichni participanti potvrdili opakované evakuace. P1, P3 a P5 explicitně uvedli, že evakuace byla vyhlašována postupně, nejprve turistických lokalit (P1: „soutěsky“, P3: „Pravčická brána“), následně obcí (Mezní Louka, Hřensko). Respektování náhradních ubytovacích kapacit (Děčín – sportovní hala) bylo zmíněno P5. Výroky „evakuace Mezní Louky a Hřenska do Děčína“ odpovídají oficiálnímu hlášení. Také P1 a P5 uvádějí, že klidný návrat obyvatel byl možný až po poklesu plochy požáru (kód: návrat obyvatel), což souhlasí s tím, že koncem července se území zmenšilo a umožnilo vstup veřejnosti.

LETECKÁ A TECHNOLOGICKÁ PODPORA:

P1–P4 podtrhli význam leteckého hašení a dronového průzkumu. Např. P1 zmínil vrtulníky a letadla v okolí Děčína, P4 popsal opakované odběry z jezera Milada včetně cvičné lahvi z Labe, což se shoduje s oficiální zprávou o využití vodních zdrojů. P2 a P4 zdůraznili využití dronů pro hlídku a lokalizaci doutnajících ohnisek (kód: drony), což bylo přidáno i do doporučení odborné analýzy. Participant P1 potvrdil, že výškové CIS (čerpací stanice) a lezecké týmy byly nasazeny pro hašení ve skalách.

KRAJINNÉ A KLIMATICKÉ FAKTORY:

P1–P3 jednotně zmiňovali sucho, vysoké teploty a vítr jako hlavní hnací síly požáru (kódy: teplo, vítr, sucho). P3 připomněl, že to odpovídá dlouhodobému trendu¹²⁴, a P1 doplnil, že dřívějšího sucho umožnilo akumulaci paliva. Participant také

¹²⁴ HRUŠKA, J. 2022. *Faktory vzniku a šíření požáru v Českém Švýcarsku v roce 2022*. Online. Časopis Živa. Dostupné z: <https://ziva.avcr.cz/files/ziva/pdf/faktory-vzniku-a-siren-pozaru-v-ceskem-svycarsku.pdf>. [cit. 2026-01-01].

poznámali, že písčovitý terén a výškové rozdíly komplikovaly přístup (kód: nepřístupný terén). Toto koresponduje s odborným poznatkem, že pouštní suché oblasti nebo vysoce porostlá písčovitá krajina jsou náchylné k rozsáhlým požárům.¹²⁵

PREVENCE A ADAPTACE:

Všechny rozhovory vykazovaly posun k diskusi o prevenci. Participanti P3–P5 řešili budoucí opatření: P3 a P5 zmínili vybudování protipožárních pásů kolem obcí a rozšíření retenčních nádrží. P2 a P4 zmínili trénink IZS pro extrémní situace (kód: cvičení, plán). Také zazněly návrhy na lepší informovanost obyvatel (P5: „jednotný kanál pro evakuaci“) a používání společných scénářů. Tato doporučení jsou v souladu s výzvami odborníků.^{126 127}

¹²⁵ HRUŠKA, J. 2022. *Faktory vzniku a šíření požáru v Českém Švýcarsku v roce 2022*. Online. Časopis Živa. Dostupné z: <https://ziva.avcr.cz/files/ziva/pdf/faktory-vzniku-a-sireni-pozaru-v-ceskem-svycarsku.pdf>. [cit. 2026-01-01].

¹²⁶ ČESKÁ SPOLEČNOST PRO EKOLOGII. 2022. *Prohlášení České společnosti pro ekologii k požáru v národním parku České Švýcarsko*. Online. Česká společnost pro ekologii. Dostupné z: <https://www.cspe.cz/prohlaseni-ceske-spolocnosti-pro-ekologii-k-pozaru-v-narodnim-parku-ceske-svycarsko/>. [cit. 2026-01-01].

¹²⁷ SPRÁVA NÁRODNÍHO PARKU ČESKÉ ŠVÝCARSKO. 2025. *Požární prevence „Studie zdolávání požáru na území Národního parku České Švýcarsko“ 19. 6. 2025, Rada NP*. Online. Národní park České Švýcarsko. Dostupné z: https://www.npcs.cz/sites/default/files/prilohy/2025/07/Pozarni_prevence.pdf. [cit. 2026-01-01].

6 Diskuze, zhodnocení

Cílem bakalářské práce bylo na základě zkušeností HZS ČR získaných při lesním požáru ve Hřensku v roce 2022 navrhnout doporučení směřující ke zlepšení připravenosti a ke zvýšení efektivity reakce na mimořádné události typu lesní požár. Případová studie lesního požáru ve Hřensku odhaluje, že klíčovými faktory úspěšnosti reakce byla rychlá mobilizace sil IZS, efektivní logistika a adaptace na specifické klimatické podmínky. Do zásahu bylo nasazeno až 1028 hasičů a 400 vozidel, včetně letecké podpory (vrtulníky Armády a Policie, doplňované letadly Canadair). Požár, vyhlášený 24. července 2022, trval téměř tři týdny a zasáhl přibližně 1100 ha (ČR) + 250 ha (SRN). Na klíčovou roli preventivních opatření poukazují odborníci: absence protipožárních pásů a vysoká kumulace suchého paliva způsobily, že iniciální malé ohniště se rozrostlo do mimořádné události.¹²⁸ Studie zdůrazňuje, že kombinace extrémního počasí (vysoké teploty, nízká vlhkost, vítr) a složitého terénu vyžadovala rychlé přizpůsobení taktik. Na základě analýzy dokumentárních dat a rozhovorů lze doporučit zlepšení zásobování vodou, posílení průzkumných kapacit (drony, termovize) a systematickou přípravu IZS na podobné události.¹²⁹

V kontextu výzkumné otázky, která byly za účelem splnění cíle práce vytyčena, je nutné zmínit, že průběh a efektivitu zásahu složek IZS na lesní požár ovlivnily dva klíčové faktory, a to počasí a sucho. Experti konstatují, že „požární počasí“, zvláště vítr, urychlilo šíření požáru, což koresponduje s teoretickým rámcem rizika (zvýšený hazard a vysoká zranitelnost vegetace po kůrovci).¹³⁰ Dalším faktorem byla obtížná přístupnost terénu. Pískovcové rokle a pásy hustého lesa vyžadovaly lezecké skupiny a drony. Data z rozhovorů a zdroje potvrzují, že bez letecké podpory (vrtulník s vakem, letadla Canadair) by obrana obcí Hřensko a Mezná nebyla možná.

Zásah ve Hřensku ukázal, že velká mobilizace zdrojů IZS proběhla efektivně. Nasazení 1028 hasičů a 400 vozidel je v souladu s principy krizového řízení (priorita ochran života, kooperace složek). Participanti zmiňují koordinaci prostřednictvím stanovišť a štábů, což koresponduje s doporučenými postupy.¹³¹ Klíčové bylo také

¹²⁸ VLACH, V. 2022. *Příčiny a následky požáru v NP České Švýcarsko v létě 2022*. Online. Slovenský hydrometeorologický ústav. Dostupné z: kmo.shmu.sk/media/files/2022/MKaKO/Vlach_Vojtech-Priciny_a_nasledky_pozaru_v_NP_Ceske_Svycarsko_v_lete_2022.pdf. [cit. 2026-01-01].

¹²⁹ INTERNÍ ZÁZNAMY HZS ÚSTECKÉHO KRAJE. 2025. *Požár Hřensko*. Ústí nad Labem.

¹³⁰ VLACH, V. 2022. *Příčiny a následky požáru v NP České Švýcarsko v létě 2022*. Online. Slovenský hydrometeorologický ústav. Dostupné z: kmo.shmu.sk/media/files/2022/MKaKO/Vlach_Vojtech-Priciny_a_nasledky_pozaru_v_NP_Ceske_Svycarsko_v_lete_2022.pdf. [cit. 2026-01-01].

¹³¹ INTERNÍ ZÁZNAMY HZS ÚSTECKÉHO KRAJE. 2025. *Požár Hřensko*. Ústí nad Labem.

zajištění vody. Dálková doprava vody (plošiny SOMATI) a odběry z jezera Milada a Labe umožnily zásobovat frontu.¹³² Protiopatření, jako jsou evakuace turistických lokalit a obcí, byla realizována včas na základě operativních informací, což snižovalo expozici obyvatel, což odpovídá principu minimalizace zranitelnosti).¹³³ Prevencí by bylo rozšíření dobrovolných hlídek a koordinovaných hasičských hlídek v národním parku, vhodné je i kácení náchylných porostů.¹³⁴ Významné jsou i psychosociální faktory. Lidé z obcí zažili vysoký stres z opakovaných evakuací, což potvrzuje potřebu lepší komunikace s veřejností.¹³⁵

Analýza ukázala silné a slabé stránky reakce a formulovala konkrétní doporučení pro lepší připravenost. Zkušenosti ze zásahu potvrzují teoretické koncepty „rizika“ jako souhry hazardu a expozice. Sucho a kůrovcová kalamita (hazard) a vysoká návštěvnost Ústeckého kraje (expozice) vytvořily prostředí pro rozsáhlý požár. To souhlasí s analýzou Vlacha¹³⁶, že změna klimatu zvyšuje riziko lesních požárů ve střední Evropě. Přístupnost terénu a logistika vody představovaly limitní kapacity (např. nutnost 2km vedení vody). To zdůrazňuje, že plánování musí explicitně počítat s těmito faktory, jak ukazují i odborné zdroje.

Významným příspěvkem je rovněž potvrzení, že spolupráce a komunikace v rámci IZS opravdu fungovaly. Během události proběhly společné štáby a koordinované briefinky, což je konzistentní s teorií IZS, jak shrnují komentáře odborníků. V tomto směru není identifikována zásadní disproporce mezi praxí a ideálem. Naopak v oblasti prevence a infrastruktury jsou patrné mezery: absence nádrží v blízkosti trvale ohrožených obcí a klíčových silnic posílilo náročnost zásahu. Tyto zjištění korespondují s prohlášením České společnosti pro ekologii¹³⁷, že je potřeba obnovit přirozené protipožární mechanismy v krajině.

¹³² EKOLIST.CZ. 2023. *Loňský požár v Českém Švýcarsku byl největším v historii České republiky*. Online. Ekolist.cz. Dostupné z: <https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/lonsky-pozar-v-ceskem-svycarsku-byl-nejvetsim-v-historii-ceske-republiky>. [cit. 2026-01-01].

¹³³ POZARY.CZ. 2022. *Požár v národním parku České Švýcarsko byl zlikvidován, profesionální hasiči s koncem prázdnin přestali poskytovat technologickou pomoc*. Online. Požary.cz. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/262929-pozar-v-narodnim-parku-ceske-svycarsko-byl-zlikvidovan-profesionalni-hasici-s-koncem-prazdnin-prestali-poskytovat-technologickou-pomoc/?strana=8>. [cit. 2026-01-01].

¹³⁴ HZS ČR. 2022. *Požár Národního parku České Švýcarsko*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/hasicien/docDetail.aspx?docType=ART&docid=22319534>. [cit. 2026-01-01].

¹³⁵ INTERNÍ ZÁZNAMY HZS ÚSTECKÉHO KRAJE. 2025. *Požár Hřensko*. Ústí nad Labem.

¹³⁶ VLACH, V. 2022. *Příčiny a následky požáru v NP České Švýcarsko v létě 2022*. Online. Slovenský hydrometeorologický ústav. Dostupné z: kmo.shmu.sk/media/files/2022/MKaKO/Vlach_Vojtech-Priciny_a_nasledky_pozaru_v_NP_Ceske_Svycarsko_v_lete_2022.pdf. [cit. 2026-01-01].

¹³⁷ ČESKÁ SPOLEČNOST PRO EKOLOGII. 2022. *Prohlášení České společnosti pro ekologii k požáru v národním parku České Švýcarsko*. Online. Česká společnost pro ekologii. Dostupné z: <https://www.cspe.cz/prohlaseni-ceske-spolocnosti-pro-ekologii-k-pozaru-v-narodnim-parku-ceske-svycarsko/>. [cit. 2026-01-01].

Z metodologického hlediska poskytly rozhovory cenné doplnění. Zatímco oficiální záznamy ukazují co a kdy, participantů objasnili proč (např. proč byl vyhlášen zvláštní poplach již 24. 7., participantů P1–P3 označili komunikační rizika a časový tlak). Tyto informace posilují důvěryhodnost závěrů, protože úzce navazují na dokumenty (např. P1–P4 popisují nasazení vrtulníků a dronů, což se shoduje s uvedenou strategií letecké pomoci).

7 Návrhy a doporučení

Na základě výsledků výzkumu lze navrhnout doporučení směřující ke zlepšení připravenosti a zvýšení efektivity reakce na mimořádné události typu rozsáhlého lesního požáru. Je možné konstatovat, že IZS je schopen reagovat i na mimořádně rozsáhlé požáry. Současně však vývoj klimatických podmínek, zejména častější výskyt sucha, vysokých teplot a extrémního požárního počasí, naznačuje, že podobné události již nemusí být výjimečné, ale mohou se stát častější součástí bezpečnostní reality České republiky. Tento trend je podmíněn především změnou klimatu, která zvyšuje pravděpodobnost vzniku a šíření požárů v přírodním prostředí. Níže uvedená doporučení směřují k posílení všech klíčových oblastí, a to je prevence, připravenosti, zásahu i následné evaluace. Jejich implementace může významně přispět k tomu, aby byl systém IZS schopen efektivně reagovat nejen na výjimečné události, ale i na stále častější rozsáhlé lesní požáry, které jsou důsledkem probíhajících klimatických změn.

V návaznosti na tato zjištění je nezbytné systematicky posilovat nejen samotnou zásahovou připravenost, ale také preventivní opatření a dlouhodobé plánování. Jedním z klíčových kroků je posílení protipožární infrastruktury, zejména zajištění dostatečných zdrojů vody pro hašení. Analýza ukázala, že dostupnost vody představuje v členitém terénu zásadní limit, proto je vhodné budovat nové vodní nádrže, zajišťovat odběrná místa a posilovat kapacity dálkových přívodů vody. Tato opatření by měla být součástí krizové dokumentace a plánování zásahů, které již nyní zohledňuje požadavky na zdroje vody a přístupové komunikace.

Neméně důležitá je oblast prevence přímo v krajině. V důsledku kůrovcové kalamity a změn ve struktuře lesních porostů došlo k nárůstu množství suché biomasy, která výrazně podporuje šíření požárů. Z tohoto důvodu je vhodné systematicky vytvářet a udržovat protipožární pásy a průseky, zejména v blízkosti obcí a frekventovaných lokalit. Současně je žádoucí zohledňovat požární riziko při péči o lesní ekosystémy a omezovat hromadění hořlavého materiálu v rizikových oblastech.

Další významnou oblastí je technologické zabezpečení zásahů. Moderní technologie, jako jsou drony s termovizí nebo pokročilé letecké prostředky, umožňují efektivnější monitoring požářiště a rychlejší identifikaci ohnisek požáru. Jejich širší využívání může zásadně přispět ke zkrácení doby zásahu a omezení škod. Současně je vhodné rozvíjet mezinárodní spolupráci při nasazení specializované techniky, zejména u rozsáhlých požárů přesahujících běžné kapacity jednotlivých států.

Z hlediska organizace zásahu je klíčové posilování koordinace mezi jednotlivými složkami IZS. Přestože spolupráce složek byla v analyzovaném případě funkční, prostor pro zlepšení existuje zejména v oblasti komunikace a řízení v kritických fázích zásahu. Doporučuje se proto realizovat pravidelná společná cvičení složek IZS, zaměřená na simulaci rozsáhlých požárů, a dále sjednocovat komunikační postupy a sdílení informací.

Významnou roli hraje také komunikace směrem k veřejnosti. V krizových situacích je nezbytné poskytovat srozumitelné, jednotné a včasné informace. S tím souvisí i potřeba sjednocení terminologie používané při informování veřejnosti, např. v oblasti vymezení „zásahové“ a „spálené“ plochy požáru. Efektivní komunikace napomáhá nejen ochraně obyvatelstva, ale také zvyšuje důvěru veřejnosti v postup zasahujících složek.

Důležitým prvkem je zapojení obcí a místních komunit. Obce by měly aktivně participovat na plánování krizových scénářů, organizovat cvičení a podílet se na preventivních aktivitách. V oblastech s vysokou návštěvností, kde je zvýšené riziko vzniku požáru v důsledku lidské činnosti, je nezbytné posilovat informovanost a odpovědné chování návštěvníků.

V neposlední řadě je nutné věnovat pozornost dlouhodobé adaptaci na změnu klimatu. To zahrnuje pravidelnou aktualizaci krizových plánů, zohlednění požárního rizika v územním plánování a systematické sledování vývoje klimatických podmínek. Současně je vhodné podporovat další výzkum zaměřený na hodnocení efektivity přijatých opatření, kvantifikaci dopadů požárů a srovnání s obdobnými událostmi v jiných regionech.

Závěr

Bakalářská práce se zabývala problematikou mimořádných událostí na příkladu lesního požáru ve Hřensku v roce 2022, přičemž jejím hlavním cílem bylo na základě zkušeností HZS ČR navrhnout doporučení vedoucí ke zlepšení připravenosti a zvýšení efektivity reakce na rozsáhlé lesní požáry. Teoretická část práce vymezila základní pojmy související s krizovým řízením, bezpečnostní systém a činnost HZS ČR v kontextu požární ochrany. Empirická část práce byla založena na případové studii požáru ve Hřensku a na kvalitativním výzkumu realizovaném prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů s odborníky. Současně poukázala na rostoucí význam environmentálních faktorů, zejména změny klimatu, které zvyšují riziko vzniku a šíření požárů i v podmínkách střední Evropy. Bylo prokázáno, že kombinace dlouhodobého sucha, vysokých teplot a změn ve struktuře lesních porostů vytváří podmínky pro vznik mimořádně rozsáhlých požárů.

Analýza průběhu zásahu ukázala, že IZS dokázal efektivně reagovat i na mimořádně rozsáhlou událost, a to zejména díky funkční koordinaci složek, nasazení velkého množství sil a prostředků a využití mezinárodní spolupráce. Současně však výzkum identifikoval řadu limitujících faktorů, které ovlivňovaly průběh zásahu. Mezi nejvýznamnější patřily zejména logistické problémy spojené se zajištěním vody, obtížná dostupnost terénu, náročná organizace směnování zasahujících jednotek a specifické podmínky dané charakterem postiženého území. Významnou roli hrály také environmentální faktory, především dlouhodobé sucho a vysoké teploty, které zásadně přispěly k rychlému šíření požáru.

Bylo prokázáno, že připravenost a efektivitu reakce IZS ovlivňuje především kombinace organizačních, logistických, environmentálních a technologických faktorů. Klíčovou roli přitom sehrává nejen samotná koordinace zásahu, ale také úroveň preventivních opatření, dostupnost zdrojů a schopnost adaptace na měnící se podmínky. Výsledkem práce je soubor konkrétních doporučení zaměřených na posílení protipožární infrastruktury, rozvoj preventivních opatření v krajině, využívání moderních technologií, zlepšení koordinace složek IZS a zapojení místních komunit. Tato doporučení reflektují nejen zkušenosti z analyzovaného zásahu, ale také širší kontext změny klimatu a rostoucího požárního rizika.

Lze konstatovat, že požár ve Hřensku představuje významný milník v oblasti řešení mimořádných událostí v České republice. Získané poznatky mají zásadní význam

pro další rozvoj krizového řízení a mohou sloužit jako podklad pro zvyšování připravenosti na obdobné události v budoucnosti. Současně tato událost poukazuje na nutnost systematické adaptace bezpečnostního systému na nové typy hrozeb, které jsou úzce spjaty s globálními environmentálními změnami. Efektivní zvládnání rozsáhlých lesních požárů vyžaduje komplexní přístup zahrnující prevenci, připravenost, koordinovaný zásah i následné vyhodnocení. Pouze propojením těchto oblastí lze zajistit odpovídající úroveň ochrany obyvatelstva, majetku i životního prostředí v podmínkách současných i budoucích bezpečnostních výzev.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ANTUŠÁK, E., VILÁŠEK, J. *Základy teorie krizového managementu*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. 130 s. ISBN 978-80-246-3443-2.
2. BALABÁN, M. a STEJSKAL, L. *Kapitoly o bezpečnosti*. Praha: Karolinum, 2010. 483 s. ISBN 978-80-246-1863-0.
3. BALABÁN, M., PERNICA, B. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. 320 s. ISBN 978-80-246-3150-9.
4. GIDDENS, A. *Důsledky modernity*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2023. 144 s. ISBN 978-80-246-5415-7.
5. HANUŠKA, Z. et al. *Integrovaný záchranný systém*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2022. 157 s. ISBN 978-80-738-5262-7.
6. HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2023. 496 s. ISBN 978-80-262-1968-2.
7. KORECKÝ, M., TRKOVSKÝ, V. *Management rizik projektů: se zaměřením na projekty v průmyslových podnicích*. Praha: Grada, 2011. 584 s. ISBN 978-80-247-3221-3.
8. KUDRNA, J. *Právní aspekty zajišťování bezpečnosti státu: (rizika, výzvy a možnosti řešení)*. Praha: Wolters Kluwer, 2023. 212 s. ISBN 978-80-7676-689-1.
9. SAK, P. *Úvod do teorie bezpečnosti: nekonvenční pohledy na minulost, přítomnost a budoucnost lidstva*. Praha: Petrklíč, 2018. 271 s. ISBN 978-80-7229-652-1.
10. SKALSKÁ, K. et al. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I*. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. 99 s. ISBN 978-80-866-4059-4.
11. SMEJKAL, V., RAIS, K. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. Praha: Grada Publishing, 2013. 483 s. ISBN 978-80-247-4644-9.
12. SVOBODA, C. *Krizové řízení ve veřejné správě*. Vysoká škola ekonomie a managementu, 2022. 131 s. ISBN 978-80-88330-62-2.

13. ŠTĚTINA, J. *Zdravotnictví a integrovaný záchranný systém při hromadných neštěstích a katastrofách*. Praha: Grada Publishing, 2014. 584 s. ISBN 978-80-247-4578-7.
14. VILÁŠEK, J. et al. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2022. 198 s. ISBN 978-80-246-5067-8.
15. VILÁŠEK, J., FUS, J. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2023. 270 s. ISBN 978-80-246-5514-7.
16. ZEMAN, P. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Sborníky. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2002. 113 s. ISBN 80-210-3037-2.

Elektronické zdroje

1. BRZYBOHATÁ, A., PÁSZTOR, D. 2022. *Požár v Hřensku je největší v české historii. Místní před rizikem nedávno varovali*. Online. Hospodářské noviny. Dostupné z: <https://archiv.hn.cz/c1-67097520-pozar-v-hrensku-je-nejvetsi-v-ceske-historii-mistni-pred-rizikem-nedavno-varovali>. [cit. 2026-01-01].
2. ČESKÁ SPOLEČNOST PRO EKOLOGII. 2022. *Prohlášení České společnosti pro ekologii k požáru v národním parku České Švýcarsko*. Online. Česká společnost pro ekologii. Dostupné z: <https://www.cspe.cz/prohlaseni-ceske-spolecnosti-pro-ekologii-k-pozaru-v-narodnim-parku-ceske-svycarsko/>. [cit. 2026-01-01].
3. EKOLIST.CZ. 2023. *Loňský požár v Českém Švýcarsku byl největším v historii České republiky*. Online. Ekolist.cz. Dostupné z: <https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/lonsky-pozar-v-ceskem-svycarsku-byl-nejvetsim-v-historii-ceske-republiky>. [cit. 2026-01-01].
4. HRUŠKA, J. 2022. *Faktory vzniku a šíření požáru v Českém Švýcarsku v roce 2022*. Online. Časopis Živa. Dostupné z: <https://ziva.avcr.cz/files/ziva/pdf/factory-vzniku-a-sireni-pozaru-v-ceskem-svycarsku.pdf>. [cit. 2026-01-01].

5. HZS ČR. 2017. *O nás*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/hasicsky-zachranny-sbor-ceske-republiky.aspx>. [cit. 2026-01-01].
6. HZS ČR. 2022. *Požár Národního parku České Švýcarsko*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/hasicien/docDetail.aspx?docType=ART&docid=22319534>. [cit. 2026-01-01].
7. HZS ČR. 2026. *Postavení a úkoly*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/postaveni-a-ukoly-postaveni-a-ukoly.aspx>. [cit. 2026-01-01].
8. HZS ČR. 2026a. *Jednotky PO*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>. [cit. 2026-01-01].
9. HZS ČR. 2026b. *Systém jednotek požární ochrany*. Online. Hasičský záchranný sbor ČR. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>. [cit. 2026-01-01].
10. HZS MK. 2020. *Definice typu událostí*. Online. Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje. Dostupné z: <http://www.hzsmk.cz/prevence/StatDef.htm>. [cit. 2026-01-01].
11. KUKAL, Zdeněk. 2025. *Přírodní katastrofy a rizika*. Online. Ministerstvo životního prostředí ČR. Dostupné z: mzp.gov.cz/system/files/2025-02/Planeta_c3-2005.pdf. [cit. 2026-01-01].
12. MINISTERSTVO VNITRA ČR. 2023. *Bezpečnostní politika státu*. Online. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/bezpecnostni-politika-statu.aspx>. [cit. 2026-01-01].
13. MOZGA, J. 2009. *Riziko a ochrana obyvatelstva*. Online. The Science for Population Protection. Dostupné z: <http://www.population-protection.eu/prilohy/casopis/7/49.pdf>. [cit. 2026-01-01].
14. POZARY.CZ. 2022. *Požár v národním parku České Švýcarsko byl zlikvidován, profesionální hasiči s koncem prázdnin přestali poskytovat technologickou pomoc*. Online. Požáry.cz. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/262929-pozar-v-narodnim-parku-ceske-svycarsko-byl-zlikvidovan-profesionalni-hasici-s-koncem-prazdnin-prestali-poskytovat-technologickou-pomoc/?strana=8>. [cit. 2026-01-01].

15. PROJEKT PERUN. 2022. *Problematika rizika požárů ve světle změny klimatu, adaptací a aktuálního požáru u Hřenska*. Online. Projekt PERUN. Dostupné z: perun-klima.cz/downloads/pozar.pdf. [cit. 2026-01-01].
16. SPRÁVA NÁRODNÍHO PARKU ČESKÉ ŠVÝCARSKO. 2025. *Požární prevence „Studie zdolávání požáru na území Národního parku České Švýcarsko“ 19. 6. 2025, Rada NP*. Online. Národní park České Švýcarsko. Dostupné z: https://www.npcs.cz/sites/default/files/prilohy/2025/07/Pozarni_prevence.pdf. [cit. 2026-01-01].
17. VLÁDA ČR. 2023. *Bezpečnostní strategie České republiky*. Online. Vláda ČR. Dostupné z: vlada.gov.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Bezpecnostni_strategie_2023.pdf. [cit. 2026-01-01].
18. VLACH, V. 2022. *Příčiny a následky požáru v NP České Švýcarsko v létě 2022*. Online. Slovenský hydrometeorologický ústav. Dostupné z: kmo.shmu.sk/media/files/2022/MKaKO/Vlach_Vojtech-Priciny_a_nasledky_pozaru_v_NP_Ceske_Svycarsko_v_lete_2022.pdf. [cit. 2026-01-01].

Legislativní dokumenty

1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.: Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů ČR*. 1993.
2. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. In: *Sbírka zákonů ČR*. 1998.
3. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb.: Listina základních práv a svobod. In: *Sbírka zákonů ČR*. 1993.
4. Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci). In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.
5. Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2001.
6. Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. In: *Sbírka zákonů ČR*. 1985.
7. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů ČR*. 2000.

8. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Sbírka zákonů ČR*. 2000.
9. Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru). In: *Sbírka zákonů ČR*. 2015.

Ostatní zdroje

1. HZS ČR. 2001. *Bojový řád jednotek požární ochrany - taktické postupy zásah, zdolávání požáru*. Ministerstvo vnitra - Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky.
2. INTERNÍ ZÁZNAMY HZS ÚSTECKÉHO KRAJE. 2025. *Požár Hřensko*. Ústí nad Labem.
3. MINISTERSTVO VNITRA ČR. 2005. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek. Krizové řízení*. Praha. Ministerstvo vnitra ČR, 2005.

Seznam zkratek

AČR – Armáda České republiky

CANADEIR – typ hasicího letounu pro letecké hašení požárů

ČR – Česká republika

ČTK – Česká tisková kancelář

EU – Evropská unie

GIS – geografický informační systém

HZS ČR – Hasičský záchranný sbor České republiky

HZS ÚK – Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje

HZS MK – Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje

IZS – Integrovaný záchranný systém

MV ČR – Ministerstvo vnitra České republiky

NATO – Organizace Severoatlantické smlouvy

NP – Národní park

NP ČŠ – Národní park České Švýcarsko

OBSE – Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě

ORP – obec s rozšířenou působností

OSN – Organizace spojených národů

PČR – Policie České republiky

SOMATI – systém mobilního čerpacího zařízení (velkokapacitní čerpadlo).

Seznam tabulek a grafů

1. Tab. 1: Témata, kategorie a kódy

Seznam obrázků

1. Obr. 1: Legislativní prostředí krizové řízení v České republice
2. Obr. 2: Plošné pokrytí území Česka jednotkami PO

Seznam příloh

Příloha 1 Informovaný souhlas

Přílohy

Příloha 1 Informovaný souhlas

Název výzkumu:

Specifika mimořádných událostí na příkladu lesního požáru ve Hřensku.

Výzkumník: Jan Podrábský

Vážená paní / Vážený pane,

jste osloveni s žádostí o účast ve výzkumu realizovaném v rámci bakalářské práce zaměřené na problematiku mimořádných událostí, konkrétně na analýzu lesního požáru ve Hřensku v roce 2022 a zkušenosti složek integrovaného záchranného systému.

Cílem výzkumu je identifikovat klíčové faktory ovlivňující připravenost a efektivitu reakce na rozsáhlé lesní požáry a na základě získaných poznatků formulovat doporučení pro zlepšení praxe.

Vaše účast spočívá v poskytnutí polostrukturovaného rozhovoru, který bude zaměřen na Vaše profesní zkušenosti a názory související s danou problematikou. Rozhovor bude použit výhradně pro účely této práce.

Podmínky účasti

Účast ve výzkumu je **zcela dobrovolná**.

Máte právo **kdykoliv účast odmítnout nebo ukončit**, a to bez udání důvodu.

Poskytnuté informace budou využity **výhradně pro akademické účely**.

Veškeré údaje budou zpracovány **anonymně** a nebude možné identifikovat Vaši osobu.

Rozhovor může být zaznamenán (např. audiozáznamem) pouze s Vaším souhlasem a následně bude použit výhradně pro přepis a analýzu.

Ochrana osobních údajů

Vaše osobní údaje nebudou zveřejněny ani předány třetím osobám. Ve výzkumu budete označeni anonymně (Participant 1–5). Data budou uchovávána pouze po dobu nezbytnou pro zpracování práce.

Prohlášení účastníka

Prohlašuji, že:

- jsem byl/a seznámen/a s cílem a průběhem výzkumu,
- rozumím podmínkám své účasti,
- souhlasím s účastí ve výzkumu,
- souhlasím / nesouhlasím (nehodící se škrtněte) s pořízením audiozáznamu rozhovoru.

V _____ dne _____

Podpis účastníka: _____

Podpis výzkumníka: _____